ХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ! — 41-дэхи жэлээ гаран

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 105 (10473) | 1964 оной майн 5, вторник | Сэн 2 мүнгэн

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Нүхэр Ахмед БЕН БЕЛЛАДЭ Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ олгохо тухай

Колониализмда эсэргүү дэлхэйн бүхы арадай агууехэ тэмсэлдэ хубитаяа ехээр оруулһан Алжирай баатар арадай национальна бэеэ даанхай, эрхэ сүлөөтэ байдалай түлөө тэмсэл эмхидхэлгын талаар нүхэр Ахмед Бен Беллын гайхамшаг ехэ габьяатай байһанайнь түлөө, совет-алжир аха дүү ёһоной хани барисаа тогтоохо, бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ үүргэтэй байһыень тэмдэглэн, Алжирай Арадай Демократическа Республикын президент, Алжирай Национальна сүлөөрэлгын фронт гэжэ партиин генеральна секретарь нүхэр **Ахмед Бен Белладэ** Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ олгожо, Ленинэй орден болон «Алтан одон» гэжэ медаль барюулха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. БРЕЖНЕВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль,
1964 оной апрелиин 30.

ОДОДОО ЗАЛУУЛ МАНАЙ МАЙ

Москвагай Улаан талмай дээрэ Майн нэгэнэй парад, жагсаал болобо

ханын хажуудахи три- хэзээ хэзээнэйхидээл ад- ад ехэ олон. Эндэ КПСС- гэшүүд, арадай депута- ла шалгарһан солото сэрэгэйхид, эрдэмтэд, соёл түлөөлэгшэд сугларанхай. дээрэ мүн дэлхэйн олон ерэһэн айлшадшье ха- Эдэ хари гүрэнүүдэй айл- нэгэнэй һайндэрые Моск- ргэлсэхээ ерэһэн байна. ташалган болоно. Москва- үн айлшад В. И. Ленинэй тэг дундахи трибуна Коммунис партиин, Со- правительствын хүтэлбэри- гарахадань, үнэн зүрхэн- алан альга ташана. Нүхэд жнев, Г. И. Воронов, А. П. , А. Н. Косыгин, А. И. Н. В. Подгорный, Д. С. По- М. А. Суслов, Н. С. Хру- Н. Шверник, В. В. Гришин, фремов, Ю. В. Андропов, ичев, Л. Ф. Ильичев, В. И. В. Н. Пономарев, А. П. В. Н. Титов, А. Н. Шеле- эд трибунада гараба. правительствын хүтэлбэ- тэй хамта, мүн «Арадуудай и амгалан байдал бэхижүүлхын түлөө» Уласхоорондын Ленинскэ шангай лауреат, Алжирые национальна талаарнь сүлөөрүүлхэ фронтын партиин генеральна секретарь, Алжирай Арадай Демократиин Республикын президент Ахмед Бен Белла, Кениин Африканска национальна союзай хүтэлбэрилхы партиин вице-түрүүлэгшэ, дотоодын хэрэгүүдэй министр Ажума Огинга Одинга, Кубын хубисхалша зэбсэгтэ хүсэнүүдэй мүнөө Москвада байгаа бүлэг политическэ хүдэлмэрилэгшэдэй ударидагша, хубисхалша зэбсэгтэ хүсэнүүдэй политуправлениин начальник Хосе Каусее гэгшэд баһал тэг дундахи трибуна дээрэ байлсана.

Кремлиин курантнуудай сохисо дуулдажа, Спасска воротаһаа СССР-эй Оборонын Министр, Советскэ Союзай Маршал Р. Я. Малиновский гаража ерэнэ. Парадые командалагша армиин генерал А. П. Белобородов Улаан талмайн тэг дунда ерэжэ, Оборонын Министртэ элидхэнэ.

Советскэ Союзай Маршал Р. Я. Малиновский сэрэгүүдээ тойрон ябажа мэндэшэлэн хараһанайнгаа һүүлээр трибуна дээрэ гаража үгэ хэлэнэ.

Советскэ Союзай Маршал Р. Я. МАЛИНОВСКИИН хэлэһэн үгэ

солдадууд, матросууд, сер- старшинанууд!

офицернууд, генералнууд, нууд!

скэ Союзай ажалшад!

тэ хани нүхэр Ахмед Бен

й хүндэтэ хилын саанахи

тскэ Союзай Коммунистиче- тиин Центральна Комитедэй, правительствын үмэнэһөө, даалгабаряар таанарые ай уласхоорондын һайн- Майн нэгэнэй үдэрөөр амар-

й Эхэ ороной арадууд Майн һайндэрые КПСС-эй ЦК- ябриин болон февралиин үдэй шиидхэбэреэр зориг- литическэ болон ажалай жалтын оршон байдалда кэ байна. Химическэ про- мостиие түргэнөөр хүгжөө- лөө ажахын үйлэдбэриие тэй болгохо тушаа партиим- алан зохёоһон бодото хэм- ганууд хадаа коммунизмын ьно-техническэ үндэһэ байгуулха, арад зоноймнай далые улам һайжаруул- КПСС-эй XXII съездын түүхэтэ зорилгонуудые хэ хэрэгтэнь ехэхэн алхам үтэнэ. Партиин хараалһан нэ хэмжээ ябуулгануудые вет хүнүүд өөһэдтэмнай тон хэрэг мүн гэжэ угтан тэ хэмжээ ябуулгануудые дээрэнь бэелүүлхын түлөө далаа гамнангүйгөөр орол- байна. Долоон жэлэй түсэбэй хи жэлэй арадай ажахын амжалтатайгаар бэелүүлэг- манай промышленность хурдан өөр хүгжэжэ байна. Мүн ажахымнай ажалшад нилээд а түйланхай. Тэдэнэр ерэ- айнтаа ургасын эшэ үндэ- оин, хабарай полевой хү- нүүдые зоригжолтойгоор а. Совет эрдэм наука, тех- лаа космосые ашаглаха хэ- нэ шэнэ амжалтануудые

эдэр, Майн нэгэнэй үдэр, со- най коммунизм байгуулга- амшаг ехэ амжалта түйла- һанаа харуулна, түрэл Ком- ческэ партия, Никита ич Хрущев түрүүтэй ленин- тральна Комитедэй тойрон жагсаалтай байһанаа харуул-

алис оронуудай ажалшад зм байгуулха хэрэгтээ шэнэ амжалтануудые түйлан, Майн үдэрые тэмдэглэжэ байна.

Советскэ Союзай, бүхы социалис оронуудай бури ехэ хүсэ шадалтай болохо тудам дэлхэйн революциин улам хүгжэхэ зохид арга боломжо бии болоно.

Интернациональна уялгаа үнэн сэхээр бэелүүлэн, манай Коммунистическэ парти, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитет болбол марксизм-ленинизмын арюун нангин байхын түлөө, хани барисаата бүхы социалис оронуудай, дэлхэйн коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй бата нэгэдэлтэй, нягта жагсаалтай байхын түлөө аха дүү бусад партинуудтай хамта саашадаашье эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэхэ юм.

Амгалан ёһоор зэргэ оршохо гол ёһые хүтэлбэри болгон, Советскэ правительство уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулхын түлөө, дэлхэйн шэнэ дайе империалистнуудта һүжэрөөлгэхэгүйн түлөө бүхы шадалаараа оролдоно. Агаарта, замбуулинда, уһан соо ядерна зэбсэг туршалгые хориходо тухай Московско договорой баталагдаһые, тэрэшэлэн ядерна зэбсэгтэй зүйлнүүдые замбуулинай замда гаргахагүй тухай хэлсээ хэһэн баримтые манай арад, эб найрамдалда дуратай бүхы хүн түрэлтэн тон баяртайгаар угтаа. Газар, уһан тухай арсалдаануудые, хилэ тухай асуудалнуудые шиидхэхэдээ гүрэнүүдэй хүсэ хэрэглэхэ ябадалһаа арсаха тухай хэлсээ баталха тушаа СССР-эй оруулһан ябадал бүтэдэ ниитын эб найрамдалай хэрэгтэ тон шухала хубита нэмэри болоно.

Совет правительство амгалан ёһоной шэнэ үүсхэл гаргажа, мүнөө жэлдэ сэрэгэй гаргашануудые бага болгоо. Иимэ шиидхэбэри хадаа зарим буржуазна номнолшодой шашалдадаг ёһоор экономическа бэрхэшээлнүүдһээ шалтагаалаа бэшэ, харин бата бэхи эб найрамдал тогтоохо гэжэ совет хүнүүдэй үнэн зүрхэнһөө эрмэлзэдэг дээрэһээ тиимэ шиидхэбэри абтаһан байха юм.

Харин тиихэдэ империализмын хархис бүлэгүүд СССР-эй эб найрамдалда дуратай политика ябуулхадань, уласхоорондын түгшүүрилгэ байдалай зөөлэржэ эхилхэдэнь, үсэд нэтэрүүгээр һаад хэжэл байһаар. Тэдэ хархис бүлэгүүд урдынхяараа дайн сэрэгтэ бэлэдхэлгын шахардуу байдал һүжэрөөнэ, яаралтайгаар зэбсэгжэлгэ хэнэ, тиихэ зуураа, ямаршье муухай арга мэхэнүүдые һэнтэргүйгөөр хэрэглэнэ, социальна талаараа сүлөөрхын түлөө, национальна талаараа бэеэ даанхай байдалтай болохын түлөө тэмсэгшэ арадуудай хүдэлөөе хүсөөрөө дараха гэжэ һэдэнэ.

Советскэ Союзай арадууд хадаа колонизаторнуудта эсэргүүсэн, алжир арадай хэдэг национально-сүлөөрэлгын амжалтатайгаар дүүрэһые халуунаар амаршална. Алжирай Арадай Демократиин Республикын президент, национальна сүлөөрэлгын фронтын партиин генеральна секретарь Ахмед Бен Белла түрүүтэй алжир арадай мүнөө манай эндэ байһан делегациие халуунаар амаршалнабди.

Социалис оронуудтай харилсаа хэхэдээ хүсэ хэрэглэхэбди гэжэ заналта таргадаг ажал ябуулагшадшье Баруун тээгүүр үшөөл бии байха. Тэдэ ажал ябуулагшад хоро шараар хашхаран галзуурхадаа, имагтал социализмын, коммунизмын илалта түгэлдэр дабшалтые зогсоохын тула, өөһэдыгөөшье тон аюултай байдалда оруулхаһаа наашаа болодог.

Империалис гүрэнүүдэй, тэдэнэй эзэрхэг түримхэй бүлэглэлнүүдэй дайн сэрэг хэхээ бэлэдхэжэ байхадань зохёон байгуулха амгалан ажалаа эрхилдэг совет арад болбол дайн сэрэг һүжэрөөгшэдэй ааша мэхые хёрхоор ажаглан харана. Эхэ оронойнгоо экономическа, сэрэгэй хүсэ шадалые бэхижүүлнэ, хамгаалхы шадабаряа нарижуулан һайжаруулна. Зэбсэгтэ хүсэнүүдэйнгээ хододоо дайшалхы тон һайн шанартай байхын түлөө Советскэ Союз бүхы шадалаараа оролдоно, саашашье оролдохо байна. Советскэ Союз социалис бусад гүрэнүүдтэй хамта хани барисаата социалис оронуудай аюулгүй байхын түлөө эсэшэгүйгөөр оролдоно.

Советскэ Армиин, Флодой сэрэгшэд хадаа марксизм-ленинизмын, советскэ патриотизмын, социалистическэ интернационализмын үзэлөөр хүмүүжүүлэгдэнхэй, Коммунис партия, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедые тойрон нягтаар жагсанхай. Тиин манай сэрэгшэд аха дүү социалис оронуудай арминуудтай нэгэ зэргэдэ жагсан, Эхэ орондомнай, социалис оронуудта алишье эзэрхэг түримхэйнэрэй добтолоо һаа, үй бута сохихоор хэзээдэ бэлэн байна.

Уласхоорондын ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын үдэр, бүхы оронуудай хүдэлмэришэдэй аха дүү ёһоной, бата нэгэдэлэй үдэр — Майн нэгэн мандаха болтогой!

Коммунизм байгуулагша агууехэ совет арад мандаха болтогой!

Агууехэ илалтануудые түйлан, алдар сууда гараһан баатарлиг Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүд мандаха болтогой!

Совет арадые урагшань, коммунизмын илалта тээшэ хүтэлжэ ябаа түрэл Коммунис партида алдар соло!

Ура!

★ ★

Сэрэгэй академинүүдэй колоннонууд эгээн түрүүлэн жэрылдэн гаража, баяр ёһололой марш эхилнэ. Манай армиин эгээн үнинэй дээдэ һургуулиин — М. В. Фрунзын нэрэмжэтэ сэрэгэй академиин һурагшад, мүн В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ сэрэгэй политическэ академиин, Ф. Э. Дзержинскиин нэрэмжэтэ сэрэгэй инженерна академиин, бронетанкова сэрэгүүдэй академиин, химическэ хамгаалгын сэрэгэй академиин, В. В. Куйбышевай нэрэмжэтэ сэрэгэй инженерна академиин һурагшад ябана. Олохон офицернүүдэй болон генералнуудай үбсүүндэ Советскэ Союзай Геройн «Алтан одонууд» ялалзана.

Мавзолейн хажуугаар эдир суворовецуудай, нахимовецуудай жатсан гараһанай удаа талмай дээрэ «Гварди» гэһэн тэмдэгтэй бронетранспортёрнууд бии болоно. Энэ хадаа М. И. Калининай нэрэмжэтэ суута Таманска мотострелково дивизи мүн.

Мотострелково сэрэгүүдэй удаа десантна сэрэгүүдтэй машинанууд Улаан талмай дээгүүр жагсан гарана. Гвардейскэ Кантемировскэ дивизиин хүсэтэ танкнуудай колоннонууд үнгэрнэ. Удаань элдэб зүйлэй үхэр буунуудай батарейнууд, шэнэ түхэлэй «Катюшанууд» гарана.

Удаань манай алдарта Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй тон шухала зэбсэгжэлгэ болоогшо ракетэнүүд бии болоно.

* *

Удаань талмай дээрэ спортсменүүд жэрылдэн зогсожо, спортивна номернууд эхилбэ. СССР-эй арадуудай национальна хубсаһа үмдэһэн олон зуун хатаршад хүхюун хатарай хүгжэм доро «Арадуудай хоорондохи хани барисаанай түлөө» гэһэн сюитэ хатарнад. Хүгжэм замхажа, 10 мянган залуу хүбүүд, басагад гар гараа барилсан, талмай дээгүүр тараха зуураа, «Манай партиин ленинскэ Центральна Комитедтэ алдар соло! Алдар соло! Алдар соло!» гэһэн үгэнүүдые зэдэлүүлнэ. Энэ үедэ СССР-эй арадуудай хубсаһа үмдэһэн дүшэн үхибүүд Мавзолейн тэг дундахи трибунада гаража, парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэ, хилын саанахи манай хүндэтэ айлшадта баглаа сэсэгүүдые барина.

Физкультурнигуудай парад дүүрэбэ. «Интернационал» зэдэлнэ.

Түүхын музейн талаһаа демонстрантнуудай колоннонууд бии болоно. Ниислэлэймнай жагсаалшадай эхиндэ туг баригшад ябана. Ленинэй ордендо хүртэһэн Москвагай туг колоннын эхиндэ харагдана.

Һаяхан 80 жэлэйнгээ ойе тэмдэглэһэн «Хадуур, балта» гэдэг алдарта заводойхид Улаан талмай дээрэ бии болоно. Энэ завод Совет засагай жэлнүүдтэ эрхим һайн шанартай булад шудхалгын тон ехэ предприяти болоно.

Олон түмэн демонстрантнууд Улаан талмай дээгүүр хойно хойноһоо һубарилдаһаар жагсан гаранад. Трибунын хажуугаар коммунис ажалай коллективүүд, эрдэм наукын түлөөлэгшэд, уран зохёолшод, уран зураашад, артистнууд үнгэрнэ. Тэдэнэй хойноһоо студентнүүд, техникумүүдэй, профессионально-техническэ училищинуудай һурагшад ябана. Совет хүбүүд, басагадтай хамта гар гараа барилсан, хилын саанахи оронуудай залуушуул зэргэ алхалалдана. Тэдэнэр манай ороной ниислэлэй дээдэ һургуулинуудта һурадаг юм.

«Московско зүблөөнүүдэй Мэдүүлгын болон Декларациин үндэһөөр уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй бата нэгэдэл, нягта жагсаал мандаха болтогой!», «Уласхоорондын хүдэлмэришэн ангиин аша үрэ болоогшо дэлхэйн социалис системэ мандаха болтогой! Социализмын бүхы оронуудай арадуудай аха дүүгэй хани барисаан, бата нэгэдэл мандаха болтогой!» гэһэн КПСС-эй ЦК-гай Майн нэгэнэй дүлэтэ уряанууд бүхы дэлхэй дээрэ зэдэлнэ.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партида, нүхэр Н. С. Хрущев түрүүтэй КПСС-эй Центральна Комитедтэ манай ороной ажалшадай ямар ехээр этигэдэг, ямар ехэ дуратай байһые Улаан талмай дээрэ болоһон Майн нэгэнэй парад, ажалшадай түлөөлэгшэдэй жагсаал демонстраци эли тодоор харуулаа.

В. ГРИШИН,
Н. ДЕНИСОВ,
Л. ПОЧИВАЛОВ.

1964 оной Майн Нэгэнэй һайндэр Москвада. Москвагай гарнизоной сэрэгэй парад Улаан талмай дээрэ.
Хүсэ ехэтэ хоёрломол ракетэнүүд түрүүшынхеэ Улаан талмай дээгүүр гаража ябана.

ТАСС-ай фотохронико.

ЗҮҮН ГАРҺАА: 1. Ахмед БЕН БЕЛЛА — ниитын, гүрэнэй ажал ябуулагша (Алжирай Арадай Демократическа Республика). 2. Долорес ИБАРРУРИ — ниитын, политическэ ажал ябуулагша (Испани). 3. Херлуф БИДСТРУП — уран зурааша, ниитын ажал ябуулагша (Дани).

ТАСС-ай фотохронико.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТҮЛӨӨ ЭЛИТЭ ЕХЭ ТЭМСЭЛШЭДТЭ ЛЕНИНСКЭ ШАНГУУД ОЛГОГДОБО

„Арадуудай хоорондын эб найрамдал бэхижүүлһэнэй түлөө“ уласхоорондын ленинскэ шан олгохо комитедэй түрүүлэгшэ академик Дмитрий Скобельцын

«Арадуудай хоорондын эб найрамдал бэхижүүлһэнэй түлөө» Уласхоорондын ленинскэ шанда хүртэһэн 84 хүн бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ бии байгаа. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ шангай алдарта лауреадуудай зэргэдэ эб найрамдалай түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэдэг үшөө гурбан хүн мүнөө нэмэбэ. Эб найрамдал бэхижүүлхын тулада элитэ ехэ ажал ябуулга хэһэнэй түлөө 1951 онһоо хойшо энэ шан олгогдодог болоһон юм.

Уласхоорондын ленинскэ шангай лауреадууд эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдэй олон тоото агуухэ армида хамаадана. Тэдэнэй гаргаһан хүсэлэл оролдолгодо хүн түрэлтэн нилээд ехээр баясаха уялгатай. Юуб гэхэдэ, дэлхэйн дай һүжэрөөлгэнгүйгөөр хорин жэлэй туршада хүн түрэлтэн амгаланаар һууна, дайн байлдаае хэзээдэшье һүжэрөөхын аргагүй болгохо гээшэ өөһэдымнай ябуулгаһаа дулдыдаха гэжэ бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы хүбинуудта бүри олон хүнүүд мэдэрдэг боложо байна.

Социализмын оронууд болон капитализмын оронууд энхэ тайбанаар зэргэ оршон байжа шадаха гэһэн үзэл бодол үндэһэлэн баримталһан В. И. Ленин хадаа хоёр системын хоорондо экономическа мүрысөөнэй болохын хажуугаар, тэдэнэй хоорондо политическэ болон соёл сурталай тэмсэл саашадаа үргэлжэлэн шангадаха, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй далайса бүри ехэ болохо гэжэ тоолодог, урид харадаг байһан юм. Илаһан социализмын оронууд хадаа эрхэ сүлөөгэй болон бэеэ даанхай байдалай түлөө колони оронуудай хэдэг тэмсэлэй хүгжэлтэдэ энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха үедэ түгэлдэр хүсэтэ түшэг тулгуури боложо үгэхэ гэжэ тэрэ урид хаража хэлэдэг байгаа. Ленинэй урид хаража хэлэһэн үгэнүүдэй зүб байһыень ажабайдал дахин дахинаа гэршэлэн харуулжа үгэнэ.

Шэнэ ажабайдал зохёон байгуулха, арадуудай хоорондын эб найрамдалай түлөө эрид шууд тэмсэл хэхэ замда мүнөө ороһон Алжирай баатарлиг арадай илалта хадаа энэ талаар эгээн лэ эли тодо жэшээнүүдэй нэгэн боложо үгэнэ. Тэрэнэй вождь, дайшалхы хүтэлбэрилэгшэ Алжирай Арадай Демократическа Республикын президент Ахмед Бен Белла мүнөө Ленинскэ шангай лауреадай нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

Франциин армиин сержант зэргэтэй байһан залуу алжирец Франциин болон Италиин газарнууд дээрэ гитлеровецүүдтэй эсэргүүгээр тэмсээ, эзэрхэг түримхэй дайн байлдаае гол хүсэл эрмэлзэлгынгээ нэгэн болгогшодто эсэргүүсэн дайлалдаа. Дэлхэйн дайнай дүүрэһэнэй һүүлээр Бен Белла национально-сүлөөрэлгын тэмсэлдэ өөрыгөө зорюулһан байна. Алжиртахи нююса организацинуудай нэгые тэрэ 1949 ондо толгойлдог байгаа. Франциин засагаархид Бен Беллые 1950 ондо арестовалаад, долоон жэлдэ түрмэдэ һуухаар шиидхээ һэн. Зүгөөр тэрэ түрмэһөө тэрьелэн гараад, дарлагшадта эсэргүү зэбсэгтэ восстанида бэлэдхэхэ хүдэлмэриие хүтэлбэрилһэн байха юм. 1954 оной ноябриин 1-дэ зэбсэгтэ восстаниин эхилхэдэ, Алжирай Оресскэ хаданууд-та ябуулга хэдэг партизануудай отрядуудые Бен Белла толгойлһон. 1956 оной октябрьда Бен Белла дахин арестовалагдаад, түрмэдэ хаагдажа, тэндэ зургаа шахуу жэлэй турша соо һуугаа. Тэрэнэй нэрэ хүндэ угаа ехэ юм. Франциин колонизаторнуудаар хэһээгдэн, хаалтада һуужа байха үедөө, Алжирай Республикын саг зуурын правительствын түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшоор тэрэ заочноор һунгагдаһан байха юм. Түрмэһөө гаран сасуугаа Бен Белла политическэ ажал ябуулга дахяад эдэбхитэйгээр хэжэ ороо. Энэнь алжир арадай илалтада туһалһан байна. 1962 оной сентябрь һарада Алжирай Арадай Демократическа Республикын байгуулагдахада, Бен Белла тэрэнэй премьер-министрээр томилогдоо, жэл үнгэрөөд байхада республикын президентын тушаалда һунгагдаа.

Алжир арадай дайшалхы хүтэлбэрилэгшэ Бен Белла хадаа социальна ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха ябадалые ехээр баримталдаг, дайн байлдаае болон ядерна зэбсэг яаралтайгаар түхеэрэлгые буруушаадаг юм. «Правдын» болон «Известиин» главна редакторнуудтай хөөрэлдэхэдөө 1963 оной сентябрь һарада тэрэ иигэжэ мэдүүлээ һэн: «Алжирай Арадай Демократическа Республика гадаадын политикын талаар энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха гол ёһонуудые баримтална, эб найрамдал бэхижүүлхэ аша туһые харан, өөрынгөө зүгһөө бүхы юумэ хэнэ. Дайн байлдаан юундэ хүргэдэг бэ гэжэ алжир арад мэдэдэг, тиимэһээ эб найрамдалые эрид шууд хүсэдэг. Манай правительство Москвагай договорой баталагдаһые һайшаагаад, тэрээндэ гар табяа. Эб найрамдал бэхижүүлгэдэ зорюулагдаһан хэмжээн бүхэниие бидэнэр һайшаадаг байнабди».

Африкын залуу гүрэниие толгойлогшын сэсэн мэргэн политическэ хараа шугам бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангаха хэрэгтэ туһа нэмэри оруулхадань алжир арадта туһална, Африка түбидэ эб найрамдалай тала баригшадай хүсые бэхижүүлгэдэ туһална. Мүнөө Ленинскэ шангай лауреат болоһон Алжирай Республикын президентын һанамжа хадаа эрхэ сүлөөгэйнгөө, бэеэ даанхай байдалайнгаа түлөө тэмсэжэ байһан Африкын һанамжа болоно. Хүсэл эрмэлзэлгэеэ бэелүүлхынь тулада Африкын арадуудта эб найрамдал хэрэгтэй.

Дүлэтэ революционер, эб найрамдалай түлөө абьяастай тэмсэлшэ, испан арадай баатарлиг басаган Долорес Ибаррурида «Арадуудай хоорондын эб найрамдал бэхижүүлһэнэй

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нююрта)

КПСС-эй обкомдо, республикын Министрнүүдэй Соведтэ

1964 ондо республикын колхоз, совхозуудта паар хахалха, шэнэ болон залууг газар ашаглаха тухай

Хүдөө ажахын ургамалнуудай ургасые улам дээшэлүүлхэ талада хаһа саг соогоо хахалагдаһан эртын паарай ашагтай һайнаар нүлөөлдэг байһые тон шухалада тооложо, КПСС-эй обком, республикын Министрнүүдэй Совет иимэ тогтоол абаба гэбэл:

Хабарай тарилга хэжэ байха үедөө 1965 оной ургасада зорюулан, паар хахалалгые нэгэн доро эмхидхэхэынь партийна комитедүүдые, үйлэдбэриин колхоз, совхозуудай управленинүүдые уялгалха.

1964 оной июниин 10 болотор 132,3 мянган гектар тараалан, 60,7 мянган гектар шэнэ болон залууг газар хахалха.

Хахалагдаһан паартаа үтэгжүүлгэ оруулха, мүн тэрэшэлэн буртаг үбһэндэ даруулхагүйн тулада шанар һайнтайгаар паарайнгаа саашанхи элдүүрилгыень эрхилхэ.

Зарим паарта июльдэ ургасынь хуряажа абаад, элдүүрилхээр, хараалжа, эртын ороoһото-бобово, силослэгдэхэ болон малай тэжээл болохо бусад ургамалнуудые тарибал таарамжатай гэжэ тоологдоно.

Паар хахалалга, шэнэ болон залууг газар ашаглалга дээрэ хүдэлжэ байһан механизаторнуудай дунда социалис мүрысөө үргэн дэлисэтэйгээр эмхидхэхыень үйлэдбэриин колхоз, совхозуудай управленинүүдэй партийна комитедүүдые, колхозууд болон совхозуудай партийна эхин организацинуудые уялгалба.

ЭРТЫН ТАРИЛГА—ЭРХИМ БОЛЗОРТО

Түрүүшүүл урмашуулагдана

ХЯАГТА. **(Телефоноор абтаба).** Һүүлэй хэдэн үдэр буруулган хүйтэн байбашье һаань, манай совхозой механизаторнууд Майн Нэгэнэй һайндэрые тараалан дээрэ үнгэргэбэ.

Эгээн түрүүн эртын силосэй ургамалнуудые тарижа дүүргээбди. Бүхыдөө 650 гектарта горох хара тарятай холижо, мүн наран сэсэг гэхэ мэтэ таригдаа. Эдэниие һайса ургуулаад, августын эхеэр хуряажа, силос дарахадамнай таарамжатай байха. Уржадэрһөө шэниисэ тарижа захалаабди. Хамта 35 сеялкэтэй арба гаран агрегат хүдэлнэ.

Тараанда ороһонһоо хойшо механизаторнуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөнэй түрүүшын 5 хоногой дүн гаргагдаа. Эндэ тараалангай шииг нойто һайнаар бараад, мүн тарилгынгшье хүдэлмэри эмхитэйгээр ябуулжа байһан 1-дэхи тараан ажалай бригадынхидта (бригадир Г. И. Колодин) совхозой дирекциин, парткомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаа. Саашадаа бригадануудта ажалай дүн 5 хоног бүри гаргагдажа, түрүүшүүл һайнаар урмашуулагдажа байха юм.

Бүхы 8 мянга гаран га ороoһото, тэрэ тоодо 5400 га шэниисэеэ агротехническэ тон богонихон болзорто тарижа дүүргэхэбди.

Л. АФАНАСЬЕВ,
Хяагтын совхозой директор.

Булта жэгдэрэн ороо

ТҮНХЭН. Саһан оройто мундаргануудай хормойгоор урин дулаан хабар айлшалжа ерээ. Үйлэдбэриингөө управлени дотор эгээн түрүүлэн «Маяк» колхозойхид тарилгадаа оробо.

— Дүрбэн үдэр соо 200 га газарта шэниисэ, горох таригдаа. Бүришье ехэ тариха байһан аад, һаянай хүйтэржэ, газар хүрөөд, һүнинь хүдэлэгдөөгүй, — гэжэ колхозой агроном В. Холхоев хэлэнэ.

Тэдэнэй удаа «Сибиряк» колхоз эртынгээ тарилга эхилжэ, дүршэлтэй бэрхэ механизатор В. Безотечество гэгшын агрегат түрүүшын үдэр 30 га шэниисэ тараад, үдэрэйнгөө даабари 2 дахин үлүүлэн дүүргээ. Тэрэшэлэн Саянай совхоз, «Восточные Саяны» колхоз баһал эртын ургамалнуудые тарижа захалба.

Д. Янданов.

УЛААН-ҮДЭҺЭЭ Хяагта ошожо ябаһан хүнүүд Поворот тосхоной наанахана, харгын зүүн захада нуур далай мэтэ уһалагдаһан үргэн поли хараһан лэ байха. Эндэмнай Петр Борисович Санжеевэй звеногойхид Сүхэ мүрэнһөө 500 метр ута хоолойгоор уһа бүлэжэ гаргаад, кукуруза тариха газараа ундалуулжа байна бшуу. Звеногой гэшүүд аха дүүнэр Петр, Иннокентий Санжиевтан, Ефим Кожин гэгшэд эршэмтэйгээр ажаллана.

Звеное даагша П. Санжиев өөрөө һүниндөө хүдэлөөд, бэшэ нүхэдынь үдэртөө уһалдаг заншалтай. Ингэжэ ажаллаһанайнгаа ашаар мүнөө 300 гаран гектар уһалаад байнхай.

Мүн энэ «Эрдэм» колхозэй 2-дохи бригадын кукурузашан Александр Вампилов Сэлэнгэ мүрэнһөө уһа бүлэжэ, 200 гаран гектар кукурузын поли ундалуулаа. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: кукурузашан Петр САНЖИЕВ.

С. БАЛДУЕВАЙ фототекст.

ЖАБХАЛАНТА ЖАГСААЛАЙ ЭРШЭ СОО...

Номгон бэшэ Номгон океанай
Ногөон долгинһоо эршэ абаһандал,
Жабхаланта Майн жагсаал манай
Жаргалтэ орон соогуур тарабал.
Зүүн зүгэй зүүдхэл үүрэй
Зүһэ үнгэ санхааран абаһандал,
Улаан тугуудһай—хаанаш дүүрэн
Уряалан даллан мүнөө задарбал.

Саянай хормойһоо сэнхир Витим хүрэтэр уула хадаараа, уһан голооро баян, ажалша малша зоноороо үнэр, элдин хонгор Буряад орондомнайш жабхаланта майн эршэтэ жагсаалай урасхал, улаан тугуудай долгин хүрэжэ ерэбэл.

Үдэрэй 11 час. Ленинэй орден хайрада хүртэһэн республикымнай ниислэлэй Соведүүдэй үргэн ехэ талмайе шэмэглэһэн улаан таша тугуудай эбхэлеэ нугалаагаар һалхин наадана. Эндэ сугларагшадай шэг шарай Майн Нэгэнэй хурса наран доро маһаран, энеэбхилэлдэн, хүхюутэй, урматайгаар үзэгдэнэ.

Талмайе барабанай уряал дорьбоото абяан халяажа, маршын хүгжэм зэдэлшэбэ. Тиин талмай руу шара улаан үнгэтэй комбинезонтой табан хүүгэд, харин тэдэнэрэй урдань басагахан түрүүлэн алхалба. «Бидэнэр ерээдүйн космонавтнууд—замбуулинай эзэд гээшэбди»— гэһэн омогорхомо уряал лозунг дээрэ үргэнхэй эдэ хүүгэдые харахадаа, досоо бүришье уужам болоно. Зүб даа, Улаан-Үдэ хотымнай ажалшадай Майн Нэгэнэй жагсаалые манлайлһан городой һургуулинуудай хэдэн арбаад мянган комсомолшууд, пионернүүд, октябрятанууд — бултa космонавтнууд, ерээдүйн ажабайдалай ёһото эзэд болохо, эсэгэ, аханарайнгаа алдарта хэрэгүүдые халан абаха, үргэлжэлүүлхэ зон мүн ха юм. Тиимэл хадаа энэ бахархалта жагсаалые манлайлһаниинь гайхалшьегүй, зүбтэйшье.

Советскэ районой № 1, № 2, № 8, № 9 болон бусад һургуулиин һурагшадай жагсаал үнгэрнэ. Удаань Железнодорожно районой һургуулинуудай пилээд ута жагсаал эхилнэ. Тэды станок, тэды зэр зэмсэг бүтээгээбди, тэды модо һуулгаабди гэһэн рапортнуудые дээрэ үргэһэн эдиршүүлэй «Ура» хашхараан, хүхюун дуунууд талмайе доһолгоно. Хабарай сэсэгүүдые, уран гоёор бэшэгдэһэн уряал, транспарантнуудые баринхай Октябрьска районой һурагшад талмай дээгүүр алхасаа тэгшэлнэ.

«Эдэ гарнуудые, залуу гарнуудые— Эрхэбэшэ алтан гэхэл байхат»,— гэһэн танил дуунай аялга соностожо, сагаан хүбөөтэй хухэ тугууд харагдаба. Аб адли хара хүхэ хүбсаһатай, алха балта эмблемэтэй фуражкануудые үмдэһэн дорюун солгёо алхасатай эдиршүүлэй дүтэлхэдэ, эдэмнай ажалай резервын жагсаал — үндэр түрэлтэ хүдэлмэришэн ангиин ерээдүйн халаан гэжэ таняадхинабди.

Нэгэ хирэ талмай хооһорно. Удаань аянгатай, һүртэй хүгжэм зэдэлэн, өөрөө үндэр түрэлтэ хүдэлмэришэн анги — Железнодорожно районой олон тоото предприятинуудай жагсаал талмай дээрэ гараба.

«Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой түрүүшүүлдэ алдар соло!»— гэһэн уряалай радиогоор соностоходо, хэдэн зуугаад метртэ һунаһан энэ жагсаал нэгэ хүн шэнгеэр, нэгэ амяар: «Ура!»— хашхарна. Замай залууршад гэжэ алдаршаһан хүдэлмэришэд тугуудые баряад түрүү зэргэдэ алхална. Тэдэнэй нэгэн — суута слесарь Социалис Ажалай Герой Петр Петрович Милин ябана гэжэ танибабди. Тугаарай баярай уряал мэндэ Милин болоод мүн энэ Буряадай гигантын суута хүдэлмэришэд — Социалис Ажалай Герой, электрослесарь А. Оширов, үүсхэл дэбэргэгшэ, Буряадай АССР-эй верховно Соведэй депутат, үрэмдэгшэ А. Грехнева, бусад хэдэн зуугаад коммунис ажалай ударнигуудта зорюулагданхай ха юм. Майн урдахи ажалай вахтада жагсаһан орденто заводойхидой амжалта тухай дуулаһан, соносоһон хүн бүхэн баясажал байһаниинь ойлгосотой.

Сүмөөрөө коммунис ажалай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн локомотив-хабсаралгын, вагон-колесно, кузнечнэ, инструментальна болон бусад цехэйхид ажалайнгаа амжалта тухай рапорт һиилэн бэшэжэ, дээрэ үргэнхэй гарана. Утаһан шэжэмтэ рельсээр ульгам түргөөр гүйжэ ябаһан электровозуудай модель баранай анхарал татана.

«Бидэ электровозуудые заһанабди»—гэжэ энэ заводойхид омогорхон мэдүүлнэ.

Соведүүдэй талмай дээрэ жагсаалай шэнэ колоннонууд гаража байна.

«Теплоавтоматика» заводой жагсаал харагдаба.

Энэ манай республикын ниислэлэй залуу предприятиин бүтээһэн зүйлнүүд бухы орон соогоо мэдээжэ болохоһоо гадна, аяар холын Индидэ — Ганга мүрэнэй эрьедэ, Египедтэ — Нил мүрэнэй эрьедэшье суурхадаг. «Совет бүтээл хадаа эрхим байха»— гэһэн ойлгосые баталхын түлөө тус заводойхид үнэн зүрхэнһөө эрмэлзэнэ. Оройдоол гурбан жэлэй туршада шэнжэ түхэлөө гүйсэд хубилгажа, эрхим түрүү хүдэлмэришэдөөрөө суурхажа эхилээ. Слесарь Роман Федоровой нэрэ хаа хаанагүй мэдээжэ.

Сүмөөрөө коммунис ажалай предприятиин хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Улаан-Үдын ТЭЦ-эй инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, хүдэлмэришэд талмай дээрэ гарана.

«Алжир арадай үнэн сэхэ хүбүүн Ахмед Бен Белладэ алдар соло!»— гэһэн араб үзэгэй маяг һажаажа бэшэгдэһэн уряал, Ахмед Бен Беллын дүрэ зураг дээрэ үргэһэн жагсаалай харагдахада, талмай илангаяа дуутай шуутай, хүлгөөтэй хүүеэтэй болоодхино. Энэншье гайхалгүй ааб даа. Алжирай Национальна Сүлөөрэлгын фронтын хүтэлбэрилэгшэ манай ороной ниислэл айлшалжа ерэнхэй, маймнай һайндэрэй баяр бахархалда хубаалдалсаба ха юм.

Вагонно депогойхидой жагсаалай тугшад — үйлэдбэриин түрүүшүүл юм. Тэдэнэй дунда Социалис Ажалай Герой Илья Кихо, РСФСР-эй Верховно Соведэй Депутат Таисия Синцова болон бусад алхална.

«Зам харгымнай захагүй холо
Зангида хүсөө, ши геолог, —
гэһэн А. Пахмутовагай зурхэ хүдэлгэмэ дуунай аялгын соностоодхиходо, хэдэй талмайда гараһаниинь һэжэггүй болоно. «Түрэл республикынгаа нюусануудые эхэ оронойнгоо аша туһада»,— гэһэн уряалтай эдэ нүхэднай эгээл мүнөө хада уула, хангай тайгаараа, уужам талаараа ябахаяа бэлэдхэжэ байна бшуу.

Улаан-Үдэ соогоо эгээл ехэ Железнодорожно районой жагсаалые Буряадай хүдөө ажахын институдай хэдэн мянган хүнһөө бүридэһэн багшанарай, студентнүүдэй, хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив һүүл дараба.

Энэ институт 30 жэлэй туршада нилээд олон дээдэ һургуулитай агроном, ветеринар, зоотехнигүүдые гаргаа юм. Мүнөө эндэ 3 мянга гаран студентнүүд һуралсана. Шэнээр баригдаһан асари ехэ һуралсалайнь корпусой үүдэнүүдые гансал энэ намар аяар 500 шэнэ оюутад татажа ороо бшуу. 8 миллион 800 мянган пүүд ороохо таряа гүрэндөө тушааха талаар республикымнай ажалшадай гаргаһан баатарлиг хэрэгүүдтэ тус институдай үүргэ нилээд ехэ гэхэдэ алдуугүй.

Оройдоо хэдэн үдэрэй саана, Майн һайндэрэй урдахана, шэнэ бүлэг залуу мэргэжэлтэдтэ, эрдэмтэ агрономой, зоотехнигэй, мүн ветеринарна врачай дипломууд барюулагдаа.

Баһал бахархалта дорюун маршын аялга талмайе доһолгожо, Советскэ районой жагсаалай колоннонууд улаан тугуудаа долгисуулан ендэр тээшэ дүтэлнэ. Манай коммунис партиин үндэһэ һуури табигша В. И. Ленинэй, парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй портредүүд улаан тугуудай улаан долгин дээгүүр эли харагдана.

Зүүн-Сибириингээ совнархоз соо майн урдахи социалис мүрысөөндэ илаһан оньһожоруулагдаһан шэлэй заводойхид районойнгоо жагсаалай оройдо дабхина. Сэлэнгэ мүрэнэй үндэр баруун эрьедэ тогтоһон энэ заводой цехүүд үдэр ерэхэ бури түхэл шэнжэеэ хубилган, танигдахаар бэшэ болоно. Харин тус заводтой хаяа хадхан орнодог, мүн лэ дүрбэ һарын дүнгөөр совнархоз соогоо түрүү һууринуудай нэгэндэ гараһан «Электромашина» заводойхид Соведүүдэй талмай дээрэшье нүгөөдүүлтэеэ зэргэлэн гараба. Энэ заводто коммунис ажалай түрүүшүүл олон даа. Суута уран дархан Галдан Ленхобоевһоо эхилээд, залуу слесарь Б. Сельверов хүрэтэрөө оройдоол хэдыхэн жэлэй саада тээ бишыхан заһабарилгын предприяти байһан заводоо мүнөө ямар ехээр хубилгажа шадааб. Жэлһээ жэлдэ совнархоз соогоо түрүү һуурияа эзэлдэг эдэ заводуудай олон мянган хүнһөө бүридэһэн жагсаалые сугларагшад альга ташалгаар угтаа. «Ура!» хашхараанууд урматай шангаар зэдэлээ.

Жабхаланта жагсаалай шэнэ колоннууд үнгэржэл байна.

«...Бүхы оронойнгоо химизациие нэмэхэдэ»,—гэһэн дэмбэрэлтэ уряал лозунгнууд саг үргэлжэ жагсаалшадай оройгоор харагдана. Тиигэншьегүй яахаб. Совет арад зон барандаа түрэл партиингаа декабриин болон февралиин Пленумүүдээр зоригжон, ажалай амжалтын алтан жолоо бүхөөр баряа ха юм.

Барилгашад, студентнүүд, элүүрые хамгаалгын хүдэлмэрилэгшэд, эрдэмтэд, худалдаа наймаанай эмхинүүдэй ажалшад, литература, искусствы ажал ябуулагшад хойно хойноһоо һубарина.

Ленинэй орденто оперо болон балэй дэймнай театрайхидай жагсаал илангаяа эбтэйгээр алхалба. Тэдэнэр арад зонойнгоо аша туһада хүсэ шадалаа гамнангүй зорюулхабди, түрэл партиингаа июниин Пленумэй шиидхэбэриие дүүргэлтэ болгон, уран һайханай үндэр шанартай шэнэ шэнэ зүжэгүүдые табихабди гэһэн уялгаяа дээрэ үргэнхэй.

Ниислэл хотымнай Октябрьска районой колонно жагсаалые түгэсхэбэ. Тэдэнэй дунда сүмөөрөө коммунис ажалай предприятиин хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн нарин сэмбын фабрикынхид илангаяа эбтэй абьяастайгаар алхална. Бүтээн гаргаһан бүдүүдэйнь эбхэлеэнүүд майн наран доро үнгэ буляалдана. Брюссельдэ болоһон Бүхэдэлхэйн выставкэдэ үндэр шанда хүртэһэн нарин сэмбэнь манай ороной нютаг бүхэндэ мэдээжэ. «Сэсэг» гэһэн һайхан буряад нэрэнь шэхэндэ ямар уряар зэдэлнэб. Коммунизм байгуулагшын бэелүүлхэ уялгата ёһо заншалай хүсэнэгүүдые томо үзэгүүдээр барланхай, тэрэнэй дээрэ үргөөд гарахадань, омогорхомоор байна. Үнэхөөрөө эдэнэр лэ коммунизмын ёһотой барилгашад мүн ха юм.

Жагсаалай һүүлдэ манай ниислэлэй эгээн залуу предприяти — нооһо угаалгын фабрикын коллектив ябаба. Сэбэр эһэн нооһоороо бүтээһэн асари томо гулабхаань талмай дээгүүр сагаан далияа дэбин ниидэшэхэеэ байһандал үзэгдэбэ. Энэнь гүн удхатай. Гэрэлтэ һайхан ерээдүй — коммунизмын түлөө, эб найрамдалай түлөө тэмсэжэ ябаһан дэлхэйн үнэн сэдьхэлтэ хүн зоной һайндэр—Майн Нэгэнэй үдэр иимэ һүр жабхалантайгаар, уряал түгэс үнгэрхэ ёһотой бшуу.

Манайшье элдин Буряадай ниислэл хотодо энэ жэлэй Майн нэгэн баһал иигэжэ баяр ёһолол, жабхалан түгэс оршон байдалда үнгэрөө.

А. ЖАМБАЛДОРЖИЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын Соведүүдэй талмай дээрэ болоһон Майн һайндэрэй демонстраци.
С. БАЛДУЕВАЙ, А. МАНТАЕВАЙ фото.

Эб найрамдалай түлөө элитэ ехэ тэмсэлш...
ЛЕНИНСКЭ ШАНГУУД ОЛГОГДО...

(Үргэсхэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта)

түлөө» Ленинскэ шан олгохо тухай шиидхэбэриие эб найрамдалай түлөө тэмсэдэг олон миллион хүнүүд угаа ехээр һаналаа ханан угтаха гэжэ Уласхоорондын ленинскэ шан олгохо комитет этигэнэ. Прима де Риверэй сэрэгэй шанга засагые унагаагаад, генерал Франкогой фашис үймөөшэдтэ, тэдэниие дэмжэһэн итало-германска интервентнүүдэй булюу хүсэнүүдтэ эсэргүүсэн, тэмсэл хэжэ байһан баатарлиг Испаниин һүлдэ тэмдэг болон Долорес Ибарруриин хэлэһэн үгэнүүдэй дуулдадаг байһан жэлнүүд олон хүнүүдтэ мартагдашагүй юм. Тиихэ үедэ Испаниин кортесүүдэй—парламентын вице — түрүүлэгшэ, Испаниин компартиин политбюрогой гэшүүн байһан Долорес Ибаррури эрхэ сүлөөгэй түлөө испан арадай тэмсэхээр эрид шиидэнги байһые харуулдаг байгаа. «Үбдэг дээрээ унажа һүгэдэнхаар, хүл дээрээ зогсон байгаад үхэбэл дээртэхэ» гэжэ тэрэнэй хэлэһэн үгэнүүд испанецуудые, фашизмда сохилто үгэхын тулада олон оронуудһаа ерэһэн интернациональна бригадын сэрэгшэдые зоригжуулдаг байгаа.

1939 ондо Испаниин революциин илагдаһанай һүүлээр, Франкогой фашис засаг түрэдэ эсэргүүсэн, испан арадай хэдэг тэмсэлые ондоо орондо ошоод байхадаа Долорес Ибаррури хүтэлбэрилдэг байгаа. Дайн байлдаанда эсэргүү эхэнэрнүүдэй уласхоорондын демократическа хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Эхэнэрнүүдэй федерациин вице-түрүүлэгшээр тэрэ 1945 ондо һунгагдаа һэн. Рубен гэжэ хүбүүниинь фашизмда эсэргүү нангин дайнай үедэ наһа бараһан байгаа. Дайнда эсэргүү нангин тэмсэлдэ дэлхэй дээрэхи бүхы эхэнүүдые тэрэ зоригжуулдаг.

Долорес Ибаррури ерэхэ жэлэй декабриин 9-дэ 70 наһа гүйсэхэнь. Зүгөөр тэрэ хадаа ходоо согтой залуу байлгын, эхын һайн һайхан сэдьхэлэй, дэлхэй дээрэхи эгээн лэ үнэтэ юумые — залуу үетэнэй ами наһые аршалан хамгаалагшын ульгэр жэшээ харуулна.

Бүхы дэлхэй дээрэ мэдээжэ болоһон датска уран зурааша-карикатурист Херлуф Бидструп 1963 оной Ленинскэ шангай лауреадай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртөө. Хүн ... агууехэ түрүү үзэл бодо... найрамдалай болон соци... түлөө тэмсэлдэ оюун бэлиг... даг культурын гайхамшагт... ябуулагшадай тоодо тэрэ ...

Дэлхэйн хэдэн арбаад оро... миллион уншагшад Бидстру... дэг, тэрэнэй зураһан карик... дые харан сасуугаа ойлго... юм. Тэрэнэй зурагуудай ... гаршаггүй байдаг, тиимэһээ ... зурагууд» гэһэн жанрта ... Эдэ зурагуудынь интернац... шэнжэтэй дээрэһээ улам бур... холтой, хүндэтэй боложо ба... рэнэй зурагууд заабол пол... шэнжэтэй байдаг, фашизмые, ... яһанай илгаа гаргалгые, ми... мые, ангиин бусадшье дарла... дые, али бүхы мухар һүзэг... лон шоо үзэһэн байдаг. Ура... шын өөрынь бэшэһэнэй ёһо... нэй зохёолнуудай удхань ... лэлтэй: «Капитализмда эсэ... социализмын түлөө; дайнда ... сэн, эб найрамдалай түлөө».

Биструпай зурагууд Дани... ондоошье оронуудаар угаа ... болонхой. Бидструпай кар... «бүхэли түрүү бэшэгэй үүрг... даа дүүргэжэ шадаха» гээд ... нэгэ политическэ ажал ябу... бэшэһэн байгаа.

Эб найрамдалай түлөө т... ядерна дайнай аюултай тэмсэ... түрэлтэнэй бүхы эрхим оюу... тэн өөрынгөө ами наһанай ... рилго болгон табиһан байна.

Эб найрамдалай түлөө эл... тэмсэлшэ Никита Сергеевич ... то Уласхоорондын ленинскэ ... 1959 оной майда барюул... тэрэ иигэжэ хэлээ һэн: «Дай... хаһа саг соонь хаахаһаа үл... ла, эб найрамдал аршалан ха... һаа, бэхижүүлхэһээ үлүү ... хан зорилго мүнөө байхагүй, ... шье шадахагүй. Манай үе ... найрамдалай түлөө тэмсэл ху... нэй нангин уялга болоо». ... дайнай аюулда эсэргүүсэн, ар... хоорондын эб найрамдал бэ... хын түлөө хэдэг һайн һайх... хэтэй болон нангин тэмсэлдэ... хэхы амжалтануудые түйл... мүнөө Ленинскэ шангай гурба... лауреадуудые амаршалжа ба... тэдэнэртэ, эб найрамдалай ... тэмсэдэг бүхы олон түмэн ху... бидэнэр хүсэнэбди.

ХОЛБОО БАРИСААН БА ХАНИ ХАРИЛСАА ХҮГЖӨӨХЭ

Японой журналистнуудта нүхэр А. И. Микоянай үгэһэн ...

Японой Киодо Цусин агентствын генеральна директор Киеси И... СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи ор... **А. И. Микоянтай** хөөрэлдэхэдөө, Япон тухай һанамжаяа хэлэхыень... һан байна.

Японой экономическа талаараа хүгжэн дэбжэжэ байһые ба... тэмдэглэнэ гэжэ А. И. Микоян мэдүүлбэ. Энэ орон промышле... техникэ болон эрдэм наука хүгжөөлгын талаар үнэхөөрөө ехэ ам... нуудые түйлаа. 1961 оной зун Япондо ошоод ябаха үедөө тэрэ ... тыень бэеэрээ хаража үнэншэхэ арга боломжын намда олгогдоһо... баяртай агшаб гэжэ А. И. Микоян хэлэбэ. Япондо ошоод ябахадаа, ... ажалша, тон хүндэмүүшэ япон арад тушаа онсо хүндэлэлэй мэд... нэбтэрхэ арга олоһон байгааб гэжэ А. И. Микоян онсолон тэмдэглэ...

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи ор... иигэжэ хэлэбэ: «Буу зэбсэгүүдые бүгэдэ ниитээрээ, хүсэдөөр ху... ядерна зэбсэг хорихо ба үгы хэхэ, колониальна дарлалтые эсэсл... хаха, уласхоорондын худалдаа наймаанай талаар доромжолго ... ябадалые зайсуулха гэхэ мэтэ уласхоорондын политикын гол ас... нуудаар эб найрамдал хүсэдэг гүрэнүүдэй дурадхалнуудые Я... бүри бэеэ даанги хараа бодолтойгоор дэмжэхэ һэн гэжэ тоолодог... ороной олониитын һанал бодолые хубаалданабди. Гадаадын ... халгаһаа Японой хахасаха, өөрынгөө газар дайдые гадаадын ... баазануудһаа сүлөөлэн сэбэрлэхэ, өөһэдынгөө хүршэнүүдтэй һа... рилсаа хүгжөөхэдэ таарамжатай оршон байдал хангахаар саг бэ... энэнь тон шухала байна».

Японой Киодо Цусин агентствын генеральна директортэ хар... зуураа, А.И. Микоян иигэжэ мэдүүлбэ: советско-японско хани... саае бэхижүүлхэ алхамуудай саашадаа хэгдэхэ байһанда найд... лохо гэһэн господин Киеси Ивамотын һанамжые зүбтэйдэ то... Японой премьер-министр Хаято Икэдэдэ эльгээһэн хандалга сов... ветскэ правительствын толгойлогшо Н. С. Хрущевой тэмдэгл... ёһоор, бүхы һалбаринуудай талаар—политическэ, худалдаа ... най-экономическа, эрдэм наукын ба соёл культурын талаар — ... талада ашагтай туһатай холбоо, харилсаа хүгжөөхэ бүхы арга ... бии байна. Тиимэ харилсаа холбоон япон ба совет арадуудай шу... шухала хүсэл эрмэлзэлгэдэ харюусаха һэн, эдээндэ туһа хүргэхэ ... оронуудай аюулгүй байдал батадхаха, Алас-Дурна зүгтэ амгалан ... хангаха һэн гэжэ А. И. Микоян хэлэбэ.

Совет, Японой хоорондохи худалдаа наймаанай хэмжээе ехэ ... арга боломжо үшөө хүсэд хэрэглэгдээгүй байна гэжэ А. Микоян ... тэмдэглээ. Загаһа барилгаар 1956 ондо баталагдаһан советско-... конвенцитэй зохилдуулан. загаһа барилгын талаар хани харил... һайн дүй дуршалэй яһала сугларһан мүнөө үедэ, хоёр ороной хар... загаһанай баялигые арьбадхалгын аша туһада загаһанай ажахы... жэлэлгын талаар научно-техническэ харилсаа холбоогоо һайжа... хэмжээ абаха шухала байгаа.

Японой Киодо Цусин агентствын генеральна директор промы... ба техническэ харилсаа холбоон, хоёр ороной хоорондохи худал... маа арьбадхалга мэтын хани ёһоной холбоо бэхижүүлхэ тодорхо... жээнүүд тушаа А. И. Микоянай һанамжа мэдэхые хүсэбэ. Японо... ническэ хэрэгсэлнүүд болон материалнуудые Сибирь ба Алас-Дур... тэхи индустриальна барилгада ашаглаха асуудал худалдаа найма... жөөхэ хэрэгтэ онсо удха шанартай байжа болохо һэн гэжэ А. И. М... тэмдэглэбэ. Советскэ правительствын толгойлогшо Н. С. Хрущево... нэй урда тэрэ мэдүүлһэнэй ёһоор, энээндэ шухала техническэ ... ба бусад материалнуудые һубаруулжа түлэхөөр манда үгэхые ... компанинуудай зүбшөөрхэ һаань, Япондо хэрэгтэй продукци үйлэ... предприятинуудые тус районуудта байгуулхаар зүбшөөржэ боло... гаабди гэжэ А. И. Микоян хэлэбэ.

Н. С. Хрущев Япондо айлшаар ерэжэ болохо гү гэжэ Киеси И... асуугаа. Никита Сергеевич Хрущевой түлөө энэ асуудалда харю... мни бэрхэтэй байна гэжэ А. И. Микоян мэдүүлбэ. Тиигэбэшье ... цумотын толгойлһон «Япон—СССР» гэжэ бүлгэмэй делегацита... г-н Каваи гэгшын толгойлһон Японой худалдаа наймаанай түлөө... дэй делегацитай уулзаха үедөө Н. С. Хрущев тэдэнэй иимэшүү ас... нуудта харюусаһыень, таарамжатай сагай ерэхэдэ Япон ошожо, ... ажалша, бэлигтэй арад зонтойнь танилсаха дуратайб гэһыень ... гэбэ А. И. Микоян. Тиигэбэл, манай арадуудта ашатай туһатай ... һэн гэжэ А. И. Микоян ажаглаба.

Совет Хитад хоёрой хоорондохи арсалдаанууд тухай асууда... рюусаха зуураа, А. И. Микоян иигэжэ хэлээ: иимэшүү асуудал... ерээдүйдэ юун болохоб гэжэ таамаглан хэлэхэ бэрхэтэй байна. Ти... шье, эдэ арсалдаанууд саг зуурын байха, зайсуулагдаха бэзэ гэж... гэнэбди гээд А. И. Микоян мэдүүлбэ. Энээниие өөһэдынгөө хоро... рилгодо хэрэглэхэ гэжэ һанаашалагшад эсэсэй эсэстэ буруу һурал... ха. Огторгойдо сугларһан үүлэн нарые удаан халхалжа шададаггүй... рээндэл манай хоёр агууехэ арадуудай хоорондын харилсаанда мүн... хёолдоһон бэрхэшээлнүүд хамтын тэмсэл дотор бүрилдэһэн ха... рисаае, харилсаа холбоое һандаргажа шадахагүй гэбэ.

(ТА...

ХАБАРАЙ НАЙР, ЗУГАА НААДАН

Ажалшадай уласхоорондын һаналаа нэгэдэлгын үдэр — Майн һайндэр хаа хаанагүй тэмдэглэгдэжэ байна. Республикымнай бүхы нютаг нугануудаар заншалта һайндэрэй баяр зугаа, найр наадан, жагсаал демонстрацинууд боложо үнгэрөө. Манай газетын корреспондент үргэн Буряад оронойнгоо хото болон тосхонуудта хонходожо, абаһан мэдээсэлнүүдээ эндэ толилбо:

Мухар-Шэбэр. «Коммунизм» колхозой парткомой секретариин орлогшо Д. В. Чулков:

— Манай колхозой гэшүүд Майн һайндэрые хээрэ — поли дээрээ угтаһан байна. Гурбан үдэрэй туршада 400 гектар дээрэ шэниисэ хэрээһэлүүлэн таригдаад байна. Механизаторнуудай дундаһаа нэгэ трактор дээрэ ажалладаг трактористнууд Виктор Олейников, Анатолий Федоров гэгшэд ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Коммунист Иван Иванович Бельскиин хүтэлбэрилдэг агрегат бултанай дундаһаа шалгарна. Тус агрегадайхид 33 гектарай орондо үдэртөө 50 гектар хүрэтэр тарилга хэнэ. Бригаданuудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ нэгэдэхи комплексно бригадынхид түрүүлжэ ябана. Тарилгада хабаадалсаһан механизатор, жолоошон бүхэн тарилгаяа богони болзорто хэжэ дүүргэхын хойноһоо унаһан малгайгаа абаха забдагүй ажаллажа байнхай. Хабарай тарилгын үедэ таряашад, механизаторнуудаа урмашуулхын зорилгоор табан хоногой дүн гаргагдаха болонхой. Эндэ эрхимлэһэн бригадада колхозой правлени, парткомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаха юм.

* * *

ХЯАГТА. Управлениин парткомой секретарь нүхэр Д. Ц. Баирбиликтуев:

— Эртэ үглөөнһөө эхилжэ, Майн һайндэрэй жагсаалда гараһан управлениин ажалшад уряа лозунг, гоё һайхан плакат, тугуудые намилзуулан, Хяагта хотын үйлсэ гудамжануудаар сугларaa. Үглөөнэй 10 часһаа демонстраци эхилжэ, Майн нэгэнэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлэгшэд — трикотажна, гуталай фабрикануудай коллективүүд колоннонуудые толгойлжо ябаа. Эдэнэрэй удаа хүүгэдэй байшангай, дунда һургуулиин шаг шууяата багашуул «Ура-а» хашхаралдаһаар үнгэрнэ. Майн нэгэнэй һайндэрэй үедэ тарилгаяа хэжэ ябаһан механизаторнуудай ажалай ехэ амжалта түйлаа. Жэшээнь, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозойхид хэдэн үдэрэй туршада 700 гектар, «Эрдэм», «Родина» колхозууд 300—400 гектар таряа.

* * *

ТҮНХЭН. Управлениин парткомой секретарь нүхэр Ю. А. Византийский:

— Мүнхэ-Саридаг уулын хормойдохи управлениин ажахынууд Майн һайндэрые ажалай бэлэгүүдтэйгээр угтаа. Апрелиин 30-най үдэр бүхы ажахынууднай буразда дээрэ гаража, хабарайнгаа тарилга эхилһэн. Хамтадаа 500 гектар дээрэ тарилга хэгдэһэн, 2500 гектар поли аммиагай уһаар үндалуулагдаа, газар хахалалга, борнойлго түлэг дундаа ябажа үнгэрөө.

КАМЕНСК. Промышленна зонын парткомой секретарь Г. А. Еремин:

— Һайндэрөө ажалай баян хэшэгээр угтажа һураһан манай предприятинууд дүрбэ һарынгаа түсэбые болзорһоонь хэдэн хоног урид дүүргээ юм. Һайндэрэй жагсаалай болоходо цемент-шиферэй заводойхид бултанай колонные толгойлжо ябаһан байна. Майн һайндэрэй жагсаал һайнаар, хүхюун сэнгэлигээр үнгэрөө. Хаа хаанагүй зугаа наадан, хонгёо хурса хоолойн хангюурдаха абяан үдэшэ орой болотор зэдэлээ.

* * *

БАРГАЖАН. Аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшын орлогшо М. Б. Арьяева:

— Майн һайндэрэй урда үдэшэлэн — апрелиин 30-да аймагай центрэйхид Культурынгаа байшанда сугларжа, «Майн нэгэнэй һайндэр» гэһэн элидхэл шагнаһан, удаань концерт хараһан байгаа. Үглөөдэрынь һайндэрэй жагсаал боложо, һургуули, эмхи зургаануудай түлөөлэгшэд демонстраци үнгэргөө.

Эдэ үдэрнүүдтэ Хүнтэйн үргэн талада трактор агтын ханхинаан бүри һүр жабхалантайгаар зэдэлээ. Аргадын совхозой механизаторнууд 3283 гектар газар борнойлһон, 820 гектар хабарай паар хахалһан байна. Эндэ Базар Цыдыповэй хүтэлбэрилдэг бригадынхид 500 гектар газар хахалжа, бусадай дундаһаа шалгарба. Трактористнууд Михаил Молчанов, Юрий Базаров гэгшэд халаанайнгаа нормые холо үлүүлэн дүүргэнэ. Хонишодой дундаһаа Гарма Сангадиевна Очировагай хүтэлбэрилдэг отарынхидай габшагай ажалые тэмдэглэмээр. Бургалай талада һуурижаһан нүхэр Очирова 100-һаа 100 хурьга абажа, парата Майн һайндэрые тэмдэглэбэ.

* * *

БАУНТ. Аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр А. Т. Аханянов:

— Аймагай нютаг бүхэндэ майн һайндэрэй элидхэл, зугаа наадан болоо. Майн нэгэнэй үдэр Багдарин тосхондо ажалшадай демонстраци үнгэргэгдэһэн байна. Һайндэрэй урда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Ципиканай приискын управлени, райпромкомбинадай хүдэлмэришэд эрхимлээ. Манай район гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб 126,4, һү худалдаха дүрбэн һарынгаа түсэб 101 процент болгожо, хабарай һайндэрые угтаһан байна.

* * *

АХА, КПСС-эй райкомой секретарь нүхэр М-Ж Ц. Гармаев:

— КПСС-эй райкомой гэшүүд, колхозой түрүүлэгшэнэр, партийна организациин секретарьнар аймагайнгаа нютаг бүхэндэ ябажа, һайндэрэй элидхэл хэһэн, концерт эмхидхэһэн байна. Орлик тосхондо «Майн нэгэн — уласхоорондын арадуудай һайндэр» гэһэн элидхэлые аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Д. Д. Оноров хээ. Удаань эндэ сугларагшадта концерт харуулагдаа. Үглөөдэрынь аймагай түбтэ спортын һонирхолтой мүрысөөнүүд үнгэргэгдөө.

* * *

ЗАХААМИН. КПСС-эй райкомой секретарь нүхэр С. Ф. Попов:

— Аяар холын Захааминай аймагай ажалшад бүхы дэлхэйн арадтал Майн нэгэнэй һайндэрые баяр баясхалантайгаар тэмдэглэбэ. Аймагай бүхы колхозуудта һайндэрэй суглаан болоһон, мүрысөөндэ шалгарагшадта шан, бэлэгүүд барюулагдаһан байна. Цахир тосхоной Культурын байшанда илангаяа хүн зон дүүрэн байгаа. Һайндэрэй найр наадanда тудажа ерэһэн Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ Буряад драмтеатрай артистнууд Майн нэгэнэй үдэшэ «Стряпуха замужем», майн хоёрто «Портрет» гэһэн зүжэгүүдые харуулжа, эндэ сугларагшадай нэрьемэ альга ташалгаар үдэшэгдөө.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хяагта городой ажалшадай демонстраци.
Ю. МАЗУРИНАЙ фото.

ОЛОНИИТЫЕ ЭЛСҮҮЛЭГШЭ, ЭМХИДХЭГШЭ ЗЭБСЭГ

МАНАЙ ҮНЭН СЭХЭ ТУҺАЛАГША

...жахые ашаг ехэтэй бол... тодорхой хэмжээ ябуул...дые хараалаад, партиимнай ...льна Комитет тэдэниие дүүр...болгохын тула арад түмэнэй ...падабариие гүйсэд элсүүлхэ ...арга хэрэгсэлнүүдые хэрэглэ...рала гэжэ зааһан байна. Со... мурысөө үүсхэн дэмжэхэ, тү...зной хүдэлмэриин дүй дүршэл ...кэ, үйлэдбэридэ шэнэ юумые ...ыгөөр нэбтэрүүлхэ талаар ...эй үүргэ сэгнэшэгүй ехэ. Му..., совет хэблэлэй һайндэрэй ...рамда манай Зэдын үйлэдбэриин ...лениин колхоз, совхозуудай ...мнуудай, ажахынуудай отделе...удай эхин партийна организа...д өөһэдын хэблэмэл орган — ...газетэнүүдэй, «Зэдын үнэн» ...аймагай газетын зарим тэды худэлмэри тухай дурдалтай. Ханын газетэнүүд олонхи газарта саг соогоо, һонирхолтой материалтайгаар гарадаг байна. Жэшээлхэдэ, Борьёогой «...ммунизм» колхозой хоёрдохи отделениин ханын газетэ ажалшадай дунда ехэ хүндэтэй, ажалай түрүүшүүлэй гараар, зоной дура татама һайнаар бүтээгдэдэг. Коммунис ажалай коллективэй нэрэ зэргэтэй тус отделениин һү һаалиин гүүртэдэ өөһэдын ханын газетэ, «дайшалхы хуудаһанууд» тэндэхи партийна бүлэгэй хүсөөр гаргагдажа, культбазада эли тодо газарта үлгэгдэдэг.

Нёдондо энэ гүүртын һаалишад үндэр социалис уялга—һү һааха, худалдаха хахад жэлэй түсэбые республикын дүшэн жэлэй ойн баярта, жэлэй түсэб ноябриин 7-до дүүргэхэ тухайгаа нэн түрүүн ханынгаа газетэдэ толилоо һэн. Тэрэнь апрелиин 20-до «Зэдын үнэн» газетэдэ толилогдожо, бүхы аймагай һаалишадта һү ехээр һаахые уряалһан Хандалгын бэшэг болоо һэн. Тиигэжэ Зэдын үйлэдбэриин управлени дотор нёдондо зун, намартаа дэлгэрһэн һаалишадай эршэ ехэтэ мүрысөөн юрын нэгэ гүүртын «дайшалхы хуудаһаар» үүсхэгдэһэн намтартай. Энэнэй бүри һайн талань юуб гэхэдэ, үүсхэл гаргаһан һаалишад социалис уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлжэ, жэлэйнгээ түсэбһөө гадуур 40 мянган литр һү һааһан байна. Борьёогой һаалишадай нёдондо тиигэжэ эхи татаһан социалис мүрысөөнэй дүлэнэй мүнөө улам хурсаар бадаржа байһые манай управлениин ажахынуудай нэгэдэхи кварталда һү һааляараа республика дотороо түрүү һуурида гараһан жэшээ эли тодоор гэршэлнэ. Манай управлениин ажахынууд гүрэндэ һү худалдаха түсэбөө 102,6, мяха, үндэгэ тушааха нэгэдэхи кварталай даалгабари 120—118 процент дүүргээ.

Аймагаймнай хүдөө ажалшадай хүсэл ...рмэлзэлые, эдэбхи үүсхэлыень дэмжэн, шэнэ амжалтада уряалха, эмхидхэхэ талаар парткомой орган—«Зэдын үнэн» газетэ мүн лэ зарим тэды һайн жэшээ харуулдаг болоо.

«Зэдын үнэнэй» хуудаһанда нютагаймнай түрүүшүүлэй ажалай дүй дүршэл тухай дэлгэрэнгы статьянууд, бүхэли хуудаһанууд гарадаг болоһониинь һайшаалтай. Жэшээлхэдэ, Ториин совхозой хонишон Василий Григорьевич Морозов хурьгадые олоор түлжүүлдэг, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой шубуушан Цыренжап Банзаракцаевич Дыжитов хайшан гэжэ тахяаһаа олон үндэгэ абадаг, аймагай суута комбайнер нүхэр К. С. Зайцев үндэр бүтээсэтэйгээр техникые хуряалга дээрэ хэрэглэдэг тухайгаа хөөрэһэн, тэдэнэрэй дүй дүршэл колхоз, совхозуудтамнай зүбшэн хэлсэгдэһэн, дэмжэгдэһэн байна.

Газетын үүсхэлээр хоорондоо мүрысэһэн колхоз, совхозууд социалис уялгаяа хэр зэргэ дүүргэжэ байһанаа бэе бэеэ шалгалсадаг болоо. Тиимэ нүлөө ехэтэй, аша туһатай шалгалта, жэшээлхэдэ, үнгэрһэн жэлдэ Ленинэй, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудай хоорондо һү һаалгаар апрель һарада, тарилгын шанар шалгалтаар тараанай бултайжа байһан үедэ хэгдээ һэн. Али али талада элирүүлэгдэһэн дутагдалнууд түргэн саг соо усадхагдажа, ажалаа һайжаруулгын эрид хэмжээнүүд абтаа һэн.

Тиигэжэ мүнөө управлениимнай бүхы ажахынуудта бүдүүн, шэмэ хоолоор муу тэжээлые шанаржуулха, хэмэл һү буйлуулха, гидропон аргаар ногоо ургуулжа, нарай малда эдюулхэ ябадал заншалта ёһо гурим болоо. Энээндэ газетын үүргэ ехэ.

Ханын, аймагай хэблэлдэ улам олоороо хүдөө бэшэгшэд хабаададаг болоо. Гансал газар уһалууриин хүдэлмэриин ябаса, хабарай тарилгын шанарые хинаха гушаад гаран постнууд мүнөө манай аймагта хүдэлнэ. Иимэ постнууд ажахын бусад һалбари дээрэ эмхидхэгдэнхэй, эмхидхэгдэхэшье юм. Хэблэлэй хүдэлмэридэ хабаадаха дуратай эдэбхитэдэй ажахы бүхэндэ улам олошоржо байһаниинь һайшаалтай.

Энээнтэй хамта, манай нютагай хэблэлэй хүдэлмэридэ шиидхэгдээгүй асуудалнууд, дутуу дунданууд үшөөл олон. Аймагай газетын хүдэлмэрилэгшэд толилһон материалайнгаа нүлөө дээшэлүүлхэ, ханын газетэнүүдтэ туһалха, хүдөө бэшэгшэдэй дунда ниитэ хүдэлмэри ябуулха талаар илангаяа дутагдалтай. Партийна организацинуудай, тэдэнэрэй хэблэмэл органуудай хүдэлмэрилэгшэдэй хүдөө бэшэгшэдэй зорилгонь хадаа газетын үүсхэхы, эмхидхэхы үүргые ...ам дээшэлүүлжэ, олониитэ ажалшадай коммунис ёһоор хүмүүжэхэ, үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллаха хэрэгтэнь аша ехэтэ, нүлөө һайтай туһаламжа үзүүлхэ хэрэг болоно.

К. ШОМОЕВ,
Зэдын үйлэдбэриин управлениин парткомой секретариин орлогшо.

Зэлжээтэ һонин юуб? Зураг дээрэ: Ленинэй нэрэмжэтэ гудам жын киоскын дэргэдэ.
С. БАЛДУЕВАЙ фото.

...үдөө бэшэгшэдэй хүсэн ехэ

...оромнай мүнөөдэр Совет ...эй һайндэрые тэмдэглэжэ бай...за. Энэ үдэрые мүн манайшье ...ой хүдөө бэшэгшэдэй постын ...д уншагшад баяр баясхалан...р тэмдэглэнэ.

...ыдамнай иимэ пост байгуу...ар үнинэй юм. Эндэ арад зо... дунда ажалаараа хүндэтэй ... түрүү колхознигууд, хүдөө...теллигенци хабаадана. Бидэ...ы арга шадалаа хэрэглэн, ...гаа саашадаа улам бүри ... дэбжэхын түлөө оролдодог ...и. Иигэжэ колхозойнгоо прав... ажал хүдэлмэри эмхидхэлгэ...лангаяа, хабар намарай ха...баһада, мүн үбэлэй сагта түл ... үедэ горитойхон туһаламжа ...эг гээшэбди.

...элэй үгэ хүсэтэй гэжэ олондо ... ааб даа. Имагтал һайн һай...алаараа шалгардаг хүнүүдые ...уулха, тиихэдэ ажалай жу...дэг, залхуу залихай зари...ые ханын гү, али ондоошье ... шүүмжэлээ һаа, зүйтэй ... Энэ талаар манай хүдөө бэ... пост нилээд дүршэлтэй бо... Маанадай ниитын ажал хай...жэ эмхидхэгдэдэг байһаниие ...ын тула нэгэ хэды баримта ...

...айхида орходоо энэ жэл ...ай хабарайнгаа тарилгые ...лэдхэлтэйгээр угтаа. Трактор ...ряан ажал дээрэ хүдэлхэ ...эр зэмсэгүүдээ һайн шанар...р заһабарилжа, аймаг соогоо ...түрүүн дүүргээ һэмди. Гэбэ... амжалта тиимэ бэлээр түй...гүй. Колхозой правлени, парт...хника заһабарилгын үедэ эм...ой горитойхон хүдэлмэри ...ан. Мүн хүдөө бэшэгшэд эндэ ...эн туһалаа гэжэ хэлэбэл ...болохогүй. Бидэнэр механиза...дай дунда ойлгууламжын хү... нилээд ябуулаабди. Сахил...аны газетэ хэдэн дахин гар... Жэшээнь, Дугар Ванданов «ДТ-54» түхэлэй трактораймашыень тэһэ хүргэжэрхиһэн ... Тиигээд тэрэнь хорёод шахуу ...ажал хэнгүй заһабарилгада ... Энээн тухай бидэнэр ханын газетэдэ толилоо һэмди. Энэмнай колхозой правлени дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, Вандановта яла тохогдожо, бусадые һэргылһэн юм.

Механизаторнуудтай хөөрэлдэхэдэмнай техникэ заһабарилгын үедэ ажалай түлбэри бага гэжэ гомдоһон юм. Тиихэдэнь бидэнэр даабаряа һайн шанартайгаар дүүргэһэн механизаторнуудые урмашуулхын тула нэмэлтэ түлбэри үгэхые колхозой правленидэ дурадхаһан байнабди.

Хониной түл абалга харюусалгатайшье, хүндэтэйшье хэрэг гээшэ ааб даа. Энэ үедэ хонишоднай хайшаашье ошохо сүлөөгүй ажалладаг гээшэ.

Гэхэ зуура отара, гүүртэ дээгүүрнэй автолавка ябадаггүй байгаа. Энээн тухай аймагайнгаа газетэдэ дуулгаһан байгаабди. Уданшьегүй манай дохёогоор аймпотребсоюзай зүгһөө хэмжээн абтаһан. Малшадта хэрэгтэй шухала бараануудые абаад, холын гүүртэ, отарануудаар автолавка саг үргэлжэ ябадаг болоо.

Колхознай энэ жэл уһалууриин газарые нилээд үргэдхэжэ, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ зорилго урдаа табяа.

Тиимэһээ мүн газар уһалалгые хиналта дороо абаабди. Апрелиин эхин багаар хүдөө бэшэгшэдэй постын нэгэ хэды гэшүүд, уһалагдадаг бүхы газар дээгүүр ябажа, али участогыень түрүүн уһалхаб, хаана бүлүүр табихаб гэжэ хаража үзэһэн байна. Тиигээд Сүхэ мүрэн шадархи кукурузын газар дээрэ бүлүүр табижа уһалха гэлсээбди. Тиин Петр Санжиев, Василий Кулаков, Владимир Санжиев гэгшэд бүлүүр тодхожо, уһалалгаа эхилһэн. Бидэнэр плантаци дээрэ ута сорго табилгада туһалаа һэмди. Мүнөө тус звеногойхид Баруун Зөөхэйдэхи кукурузын газарые уһалжа байна.

Энэ жэлэймнай хабарай тарилга урда урданайхиһаа тон харюусалгатайнь мэдээжэ. Энэ жэл ЦК-гай февралиин Пленумэй шиидхэбэри бэелүүлэгдэжэ эхилээ ха юм. Ороһото болон бобово ургамалнуудай, илангаяа шэниисынгээ тарилгые 3500 гектар хүрэтэр үргэдхэжэ, ороһо ехээр абаха зорилготойбди. Энээнээ Енхор, Сүх..., Хониной Нуга гэжэ эгээл һайн газартаа тарихамнай. Газар хахалалга, тарилга дээрэ шанарынь саг үргэлжэ шалгажа байхабди.

Иигэжэ манай эдэбхитэй бэшэгшэд хамтын хэрэгтэ өөһэдынгөө хубита оруулна.

П. АЮРОВ, Д. БАТУЕВ,
Хяагтын аймагай «Эрдэм» колхоздо эмхидхэгдэһэн хүдөө бэшэгшэдэй постын гэшүүд.

ШҮҮДЭР СООГУУР АЛХАЛНА...

Манай хани нүхэд

Буряад уласай дүрбэн механизаторнуудтай хамта «Ленинэй зам» газетын корреспондент Лубсан-Дондок Гомбоев Кубань ороной суута гараһан шуумар мэргэн свёклошон Владимир Светличнэтэй бараалхахаа Кубань зорихо болобо. Улаан-Үдын вокзал. Билетэй касса. Поездын ерэхые хүлеэлтэн. «Союзпечатиин» киоск. Газетэ абажа байтараа Лубсан-Дондогой нюдэн нэгэ номдо тээгэлдэшэбэ. Хүн үрдижэ абашуужа гэһэндэл тэбдэбэ:

— Намда тээтэр ном!

«Шүүдэр соогуур алхалаан». Энэ ном олдохонь шухаг. Мухар-Шэбэртэ тэрэ саанаа байхагүй!

Поезд баруулжаа шуумайна. Мөөрнүүдэнь булад рельсын уулзуур мүргэн нэгэ жэгдээр түерна. Эсэхэ гэжэ мэдэхэгүй, һүни үдэр илтаруулхагүй «түжэр түргэн түмэр хүлэг» баруун тээшээ түбэрнэ.

Лубсан-Дондок вагонойнгоо хоёрдохи полко дээрэ гаранхай, комсомолой түбэй газетын корреспондент Василий Песковтой аалихан хөөрэлдэнэ, зүбшэнэ, тэрээнтэй суг оронойнгоо холын хизаар нютагуудаар командировкодо ябалсаһан мэтэ болоно...

Мүнөө Лубсан-Дондок өөрөөшье журналистын энэ холын командировкодо эгээн түрүүшынхиеэ зорижо мордоо. «Энэ танигдаагүй аласайнтаа замай эхин дээрэ Василий Песковой номтой золгоошом бэльгэ зүн һайтай байха ёһотойл даа» гэжэ тэрэ сэдьхэнэ.

Нүхэдынь Лубсан-Дондогые хоёрдохи полкоһоо буулгажа ядана. Номдоо толгойгоо эрьеһэн хүн—туһатүй, толгойгоош үргэнэгүй.

Газетын редакциин даабаряар үйлэдбэриингөө управлениин колхоз, совхозуудаар ябажа, мүн лэ нилээд һонин намтартай, хурса бодолтой, уран бэлигтэй ажалша хүнүүдтэй уулзаһаниинь Лубсан-Дондогто ажэлүүдгүй һанагдаадхина. Залуумгай шарайтай, хүнгэн габшагай хүдэлэсэтэй Суулгын суута кукурузашан Дамба Жанаев, олон үхибүүдээ хүмүүжүүлжэ, гарынь ганзагада, хүлынь дүрөөдэ хүргэһэн наһажаалшье һаа, управлени соогоо һү һааляар эгээн түрүү зэргэдэ гараһан Бабасан Намжилова, ниитэ зоной хэрэгэй түлөө хамаг хүсэ шадалаа үгэжэ, зүрхөө үбдэжэ байдаг хонишон Социалис Ажалай Баатар Балдама Тугжиевна Доржиева, тугалшан Зинаида Литвинцева, гахайшан Анна Антонова нюдэндэнь эли тодоор харагдахадал гэнэ, хөөрэхэ дуугархань шэхэндэнь дуулдаһан мэтэ болоно. Хэды олон мартагдашагүй уулзалгаб, хүнүүдэй хэды олон хуби заяан бэ... Теэд эдэ һайн һайхан сэдьхэл бодолтой ажалша түрүү хүнүүд тухай тоб байса тодо һонороор, уншагшадай һонирхомо уран хурсаар бэшэгдээ гү?..

«Шүүдэр соогуур алхалаан» гэһэн В. Песковой ном уншаха гээшэ бага даа— шудалжа, газетын тэбдүүтэй хүдэлмэриин үедэ бэшэ, редакциин шаг шууятай таһаг соо бэшэ, харин нэгэ жэгдээр дүржэгэнэжэ ябаа поездын хэмтэ түбэрөөн соо — сүлөөдэ— аймагай газетын корреспондент бэеэ шэмхэжэ үзэнэ, ехэ юумэ шэбшэнэ, сэдьхэнэ.

1950 он. Сутайн хүсэд бэшэ дунда һургуулиин 6-дахи классай шаби Лубсан-Дондок Гомбоев үбэлэйнгөө амаралтада Харгааһата нютагаа ошоод байхадаа, ахаяа дахажа, клуб бариха модо отолһон комсомолшуудаар ойдо гаралсаба. Соёлой гуламтатай болохоо хүсэһэн залуушуул айхабтар урагшатай һайнаар хүдэлмэрилөө һэн.

Гэртээ ерээд удэшэлэн ахаһаа, эжыһээ нюужа байжа «Үнэн» газетэдэ тэмдэглэл бэшэбэ. Нютагайнгаа аха нүхэдэй шунал эрмэлзэлые хүнүүдтэ дуулгангүй байжа бүтэхэгүй гэжэ хүбүүхэн шиидээ ха. Нээрээшье тал дүлэн мэтэ нэтэрүүгээр, һайхан сэдьхэлээрээ хүдэлмэрилһэн байгаа.

Һургуулидаа ошоод, номоо үзэжэ байхадань, түрэлхи хэлэнэй багша Василий Очирович Очиров класстаа орожо ерэһээр, газетэ дэлгээжэ:

— Үхибүүд, Гомбоевой тэмдэглэл «Үнэндэ» тараа, — гэжэ соносхобо.

Лубсан-Дондок урма баярһаа, сэдьхэлээ хүдэлгэһэнһөө шад улаан болошоод, һурэжэ бодошон алдатараа, бии хүсөөрөө бэеэ барижа, уруугаа хараад, халта миһэлзэн һууба.

Тиигээд багша «Комсомолшуудай воскресник» гэһэн тэмдэглэл классайхидта уншажа үгэбэ. Хүбүүд, басагад гайхаһан, атаархаһан нюдөөр Лубсан-Дондогые хараад, хараад абана.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо арбадахи класс хүрэтэр һураха үедөө «Үнэн» газетэдэ, һүүлдэнь сэрэгэй албанда байхадаа, армейскэ газетэдэ ходо бэшэдэг бэлэй.

Корреспондентын Кубань хүрэтэр аяншалга ехэ урагшатай байба. Светличнэтэй уулзаа, ажаллажа байдаг хүдөө ажахын эрдэм шэнжэлэлтын институдайнь ажал хүдэлмэритэй танилсаа, Светличнын унагаа нүхэд свёклошодтой хөөрэлдөө, харгыдаа Москватаар ябаа. Улаан талмай, Ленинэй Мавзолей, Кремль, выставкэ, музей, театр...

Хараһан үзэһэн юумэеэ Лубсан-Дондок бэшэжэ «Ленинэй зам» газетын хуудаһанда хойно хойноһоонь һубарюулан хэдэ хэдэн статья толилуулаа. Мүн Буряад оронойнгоо таряашад, малшадай ажал хүдэлмэриие тон уранаар, тоб байса тодоор, һонирхолтойгоор ходо бэшэдэг юм.

Лубсан-Дондок поли, фермануудтай дүтын барисаатай. Нэгэ харахадатнай Алташын кукурузын поли дээрэ, үглөөдэрынь — Боомой һү һаалиин фермэ дээрэ... Ходоо хүдэлмэриин гүн соо. Юугээ бэдэрнэб, хүлөө ажалые таниха, мэдэхэгүй һэн гү?

Бэдэрхэ, олохо, тиигээд уншагшадайнгаа оюун ухаа шэмэглэхээр, зүрхэ сэдьхэлыень хүдэлгэмөөр юумэ олохо — иимэл халуун зүрхэнэй уряал тэрэниие хододоол хүлгэдэг.

Г. ЧИМИТОВ.

Газетэ туһалаа

«Шэнэ Үдэ» газетын байгша оной мартын 29-нэй номерто манай отделениин һаалиин гүүртэ тухай шүүмжэлһэн бэшэг толилогдоһон юм. Тус гүүртэ дээрэ бүдүүн тэжээл һайн бэлэдхэгдэнгүй үнеэдтэ үгтэнэ, гидролизно дрожжо хэгдэнэгүй гэжэ шүүмжэлэгдэһэн байна. Мүн һаалишадай, малшадай дунда ажалай журам һула байһан тухай хэлэгдэһэн юм. Тиимэһээ һү һаалгашье мүртэй дээшэлнэгүй, харууһанай мууһаа тугалнуудшье үхэдэг гэжэ тэмдэглэгдээ һэн.

Энэ шүүмжэлэл манай бүхы малшадай зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэһэн, халуун хөөрэлдөө үүсхэһэн юм. Олоной зүбшэл хөөрэлдөөнэй һүүлээр гүүртэ эрхилэгшээр заатагүй ондоо, шадабаритай хүн болохо ёһотой гэлсэһэн байгаабди. Тиигэжэ Бадма-Ханда Цыренов энэ тушаал даажа абаа һэн. Энээнэй һүүлээр фермын ажал хэрэг тад ондоо болоо. Һаалишадай дунда социалис мүрысөөн эмхидхэгдэжэ, хүн бүхэн арга шадалаараа хүдэлжэ эхилээ һэн. Илангаяа малай тэжээл һайнаар буйлуулагдажа, нэгэ хэмдэ үгтэдэг болоһониинь һү һаали ехэдхэлгэдэ урагшатай байгаа. Мүн гидролизно дрожжо бэлдэжэ эхилээ һэмди. Һаалишаднайшье ажалайнгаа эршэ шангадхахаар, сагаан эдеэ элбэг ехэ болгохоор зоригжоо һэн. Мүнөө тус гүүртын һаалишад һү һаалгаяа үдэрһөө үдэртэ дээшэлүүлнэ.

Гансахан энээхэн жэшээ газетын ямар ехэ үүргэ дүүргэжэ байдагыень гэршэлнэ. Теэд хэды иимэ жэшээ гансахан манай совхоздошье харуулжа болохоб! Газетэ ажалшадай ниитыншье, хубинншье хэрэгтэ үдэр бүриин туһаламжа үзүүлжэ байһаниинь бүгэдэндэ мэдээжэ. Газетэ гээшэ үнэн сэхэ туһалагша, зүбшэлшэ мүн байжа, олониитын дунда хүндэтэй, олониитые эмхидхэдэг хүсэн болоно.

Б.-Х. ЖАМЬЯНОВА,
Хэжэнгын совхозой 1-дэхи отделениие эрхилэгшэ.
ХОРИ.

Бахархажа хэлэһэн баярай үгэ

Совет хэблэлые олониитын дунда тараажа, аша туһатай хэрэг бүтээжэ байдаг, багашье һаа, ниитын удха шанартай ажалаа жэншэдгүй һайнаар хэжэ байдаг, хэблэлэй эгээл дүтын нүхэд болохо хүнүүд тухайгаа мүнөөдэр, совет хэблэлэй һайндэртэ, баярай үгэнүүдые хэлэхэ ёһотойбди.

Республика доторнай һүүлэй үедэ хэблэл тараагшадай тоо 3000 хүн хүрэтэрөө ургаа. Энэ ажалда һайн дураараа хабаададаг хүнүүд илангаяа олон болонхой. Хүдөөгэй парткомуудай, партийна эхин организацинуудай дэргэдэ хэблэл тарааха 212 соведүүд саг үргэлжэ хүдэлдэг. Эдэ хүнүүдэй оролдосотой ажалай ашаар уншагшад дуратай, һонирходог газетэ, журналнууд болон номуудые захижа уншадаг юм. Илангаяа түб газарһаа холо, хээгүүр байрладаг малшад, механизаторнууд эдэ хүнүүдтэ ехэ баяр хүргэдэг. Имагтал хэблэл тараагшадай оролдолгоор эдэнэр саг соогоо шэнэ һонинтой танилсадаг болонхой.

Шэнэ һонин, шэнэ баяр асарагшад гэжэ хэблэл тараагшадые арад зомнай нэрлэдэг. Энэ ехэ нэрэ хүндэдэ нэн түрүүн захааминай «Байгал» колхозой экономист Д. Тарбаев, Зэдын—Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн К. Доржиев, Гусиноозерск городой хэблэл тараалгын пунктые даагша А. Шуманова, мүн бусад олон хүнүүд хүртэһэн юм. Энэ нэрэ хүндэеэ улам өөдэнь үргэжэ ябахыень хүсэе.

Н. Хазагаев,
«Союзпечатиин» областной таһагые даагша.

ПАРТИИН ҮДЭР БҮРИИН АНХАРАЛ ДОРО

...т хүнэй оюун ухаанай эгээн ... хэрэгсэл газетэ, ном, жур...уд болонхой. Эдэ Совет ороной ...ндоо үндэһэ яһатанай үнэн ...үхэд, зүбшэлшэд, замайнь за...ад болоһоор үнинэй.

...эл хадань Коммунис парти ...хэб...элые хүгжөөхэ талаар ... ехэ анхарал оролдолго саг ... гаргажа байдаг. Газетэ бо...урналнуудай тоогой, хэһэгэй ... Советскэ Союзтай зэргэшэхэ ...лхэй дээрэ байхагүй.

...ай орондо дүн хамта үдэр бү... миллион хэһэгээр гарадаг ...нган газетэнүүд тоологдоно. ...а бүхы дэлхэй дээрэ гаража ...газетэнүүдэй хэһэгэй гурба...гэ хубинь мүн. Советскэ Союз...рдохи уншагша бүхэн газетэ, ...нуудые захидаг.

...3 ондо СССР-тэ 77 мянган ...ууд гаргагдажа, дэлхэй ...хэблэгдэн гарадаг бүхы номой ...йнь нэгэ хуби болоо.

...баримта юу харуулнаб гэхэ...ай ороной олониитэ зоной политическэ, культурно-техническэ хэмжээнэй туйлай ехээр ургаһые гэршэлнэ.

Советскэ Союзда хэблэлэй хурдан түргөөр хүгжэһэн ушар илангаяа манай республикын байдал дээрэ эли тодоор харагдана. 40 жэлэй саада тээ, Буряадай АССР-эй бии болохо жэлдэ, тэрэнэй дэбисхэр дээрэ үсөөн хэһэгээр гарадаг оройдоол хоёрхон газетэ барлагдадаг бэлэй. Мүнөө республиканска гурбан газетэ, хүдөөгэй үйлэдбэриин управленинүүдэй 8 газетэ, «Байгал» гэжэ литературно-уран һайханай, ниитэполитическэ журнал, колхоз, совхозуудай болон предприятинуудай хэблэмэл олон газетэнүүд гарадаг.

Буряадай хэблэл материально-техническэ ...йн баазатай. Республиканска, аймагууд болон городуудай типографинууд мүнөө үе сагай шэнэ оньһон техникэтэй болоо. Энээнэй ашаар газетэнүүдые хэблэн гаргалга түргэдөө, мүн полиграфическа талаараа һайнаар бүтээгдэнэ. Ерэхэ жэлдэ Улаан-Үдэ городтомнай дүрбэн дабхар байшантай полиграфическа шэнэ комбинат ашаглалгада орожо, 83 миллион хуудаһа (печатна лист) хэблэн гаргаха хүсэтэй байха юм. Энэнь республиканска типографиин мүнөөнэй хүсэнһөө гурба дахин ехэ.

Капиталис оронуудта хэблэл хадаа олониитые мүлжэн дарлаха, ухаан бодолыень төөрюулхэ, социальна байгуулалтын асуудалнуудһаа, ажабайдалай эрхэ сүлөөгэй түлөө, һайн һайхан ерээдүйн түлөө тэмсэлһээ олониитые һамааруулха зэбсэг байжа, ноёд баяшуулай аша туһада алба хэдэг байна.

Харин совет хэблэл—арадай хэблэл мүн. Совет газетэ, номууд арад ниитын дунда марксизм-ленинизмын сурталые нэбтэрүүлнэ, олон миллион ажалша зондо коммунизм тээшэ дабшаха замыень заажа үгэнэ. Эгээл тиимэһээ манай хэблэлые ленинскэ партиин түгэс хүсэтэ зэбсэг гэжэ нэрлэдэг юм.

Совет хэблэлэй туйлаһан амжалта тон ехэ. Гэбэшье коммунизм байгуулгада хэблэлэй үүргые улам ехэ болгохо эрилтэ КПСС-эй XXII съездын, ЦК-гай июниин Пленумэй шиидхэбэринүүд табина. Мүн хүдөө ажахын үйлэдбэриие саашадань ашаг ехэтэй болгохо гэһэн шиидхэбэри абаһан ЦК-гай февралиин Пленум совет хэблэлэй эмхидхэхы үүргыень бүри дээшэлүүлээ.

Совет хэблэл КПСС-эй Программые, коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха талаар партиин хараа бодолые бэелүүлэн, соёл сурталай талаар тон ехэ хүдэлмэри ябуулха уялгатай. Совет хүнүүдэй, ухаан бодолдо үлэһэн хуушан хог үлэгдэлнүүдтэй тэмсэхэ, империализмын хархис үзэл бодолые элишэлхэ, марксизм-ленинизмдэ үндэһэлһэн эрдэм наукын хараа бодолые ажалшадай дунда нэбтэрүүлхэ, ажабайдалаа коммунис ёһоор эрхилхэ ябадалдань туһалха—иимэ арюун нангин уг зорилго совет хэблэлэй урда табигдана.

Соёл сурталай хүдэлмэриин мүнөө үеын зорилгонуудые хараадаа абан, парти орон дотороо бүхы хэблэлэй хүдэлмэриие һайжаруулха талаар ехэ хэмжээнүүдые абажа байнхай. Хэблэлэй, полиграфиин хүдэлмэриие, номой худалдаае саашадань һайжаруулха, хэблэлэй хэрэгые гүрэнэй зүгһөө хүтэлбэрилхэ ябадалые һайжаруулха зорилгоор СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэ Хэблэлэй талаар гүрэнэй комитет, союзна республикануудта — Хэблэлэй талаар гүрэнэй союзна комитедүүд, автономно республиканууддта, область болон хизаарнуудта—хэблэлэй талаар управленинүүд байгуулагдаа. Тэрэшэлэн централна болон нютагуудай хэблэлэй зурганууд шэнэдхэн байгуулагдажа, томо тусхай хэдэ хэдэн хэблэлэй зурганууд бии болоо.

Эдэ бүгэдэ хэмжээнүүд совет хэблэл тухай, арадай оюун ухаанай баялигые арьбадхаха тухай, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ тухай партиин, тэрэнэй Центральна Комитедэй, Н. С. Хрущевой саг үргэлжэ анхаран оролдожо байһые гэршэлэн харуулна. Энээндэнь харюу болгон, совет хэблэл агитатор, пропагандист, эмхидхэлшэ байха үүргээ улам һайнаар дүүргэхэнь лабтай.

Ц. ДОНДУКОВ,
Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи хэблэлэй талаар управлениин начальник.

ТОО, БАРИМТАНУУД

Орон доторнай минута бүхэндэ 2 мянгаһаа олон хэһэг ном хэблэгдэн гарадаг.

* * *

Үнгэрһэн 46 жэлэй туршада Советскэ Союзда 138 үндэһэ яһатанай хэлэн дээрэ номууд гаранхай, тэрэ тоодо манай ороной 89 үндэһэ яһатанай хэлэн дээрэ хэблэгдээ.

* * *

1923 ондо Буряад орондо оройдоол долоон нэрэтэй ном гарадаг һэн. Мүнөө нэгэ жэлэй туршада 300 шахуу нэрэтэй номууд хэблэгдэдэг. Тэдэнэй дунда марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнууд, уран һайханай, политическэ, эрдэм наукын, һуралсалай, хүдөө ажахын болон бусад номууд бии.

Улаан-Үдэ. Майн һайндэрэй жагсаал.

Мүнөөдэр совет хэблэлэй үдэр

ТАШУУР ГУУРҺАН ХОЁР

Үнгэрһэн жэлэй һү һаалгын дүнгөөр Хоринн үйлэдбэриин управлени соо Хэжэнгын совхозой һаалишан Юмжит Дамбаева түрүү һуури эзэлээ һэн. 2353 литр һүн далай үнеэн бүриһөө долгисуулаа. Тэрэл һаалишантай уулзаха зорилготойгоор гүүртэ зоригдобо. Боро хараанаар хүрэжэ ошоод, һаруул гэрэлээр яларһан фермэ соонь орожо, суута һаалишан тухайгаа асууха гэхэдэм хэдэн залуу һаалишад лаампын гэрэлдэ сугларшоод, урдаа газетэ дэлгэнхэй юушьеб уянтатайгаар уншажа байбад:

Жэлдээ һаадаг
Жэгтэй ехэ һүыеш
Жэбхээһэнэйш горхонтой
Жэшээд хараад үзэнэб.
Гангын газаахи
Гаһар ехэ цистерные
Ганса үнеэншни
Гаргаһан һүөөрөө халяахал...

Шүлэгэй уншагдажа дүүрэһэн хойно:

Юмжит Дамбаевна тухай юун зохид тааруугаар зохёогоо гээшэб!

— Гангымнайшье гүүртые дурдаал.

— Хэн бэшээб? — гэлсээн болоо һэн.

Тиихэдэл би эгээн түрүүн Шираб Бадмаев тухай иимэ магтаал соносоо һэм. Теэд тиимэ шүлэгшэнэй нэрэ дуулаагүйдөө гайхан, тэдэл басагадһаа асуухада:

— Манай совхоздо үхэршэнөөр хүдэлдэг юм, — гэжэ омогорхолтой харюу дуулдаа бэлэй.

...Хэжэнгын талын уужамда малнуудайл һүрэг олон, малнуудайл бэлшэхые харахат. Сайбар боро талаар мүн лэ тиимэ зүһэтэй, эшээнһээ һаяхан гараһан үхэрнүүд шохогошолдон алхална. Аяар саана, зэрэлгээн соо, мал адуулагша моритоёо уһан соо тамаржа ябаһандал үзэгдэнэ. Дүтэлэн ошоходомнай, гушаад гара наһанай дунда зэргын нюргатай хүн моринһоо энеэбхилһээр бууба. Энэмнай совхозой түрүү үхэршэдэй нэгэн Шираб Рабсалович Бадмаев мүн.

Үшөө 1942 ондо, дайнай эгээл шэрүүн үедэ, түрэл Хүхэ-добо нютагайнь ажалшадай морин анзаһаар газараа халжа эхилһэн тухай эгээл түрүүшынь статья «Буряад үнэн» газетэдэ толилогдоо һэн. Мүнөө шарлашаһан газедэй номер Шираб Рабсалович харуулна... Тэрэ гэһээр залуу хүбүүнэй статьянууд, шүлэгүүд оло дахин хэблэгдээ һэн. Дайнай жэлнүүдтэшье аяар холын фронтһоо эльгээгдэһэн шүлэгүүдынь, совет хүнүүдэй дайшалхы габьяа тухай бишыхануудшье һаа, һонирхолтойгоор бэшэгдэһэн мэдээсэлнүүдынь һубарин гаражал байгаа. «Шэнэ Үдэ» гэжэ Хоринн, Яруунын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин партийна комитедүүдэй, аймагай Соведүүдэй органой хуудаһануудые ирахада, Ш. Бадмаевай статья, шүлэгүүд олоор лэ дайралдана.

Талаар бэлшэһэн үхэрнүүдэй дундуур аалиханаар алхалха зуураа, Шираб Рабсалович шэнэ шүлэгүүдээ уншана, шог ёгто зохёолнуудые бэшэжэ эхилһэн тухайгаа хөөрэнэ.

— Манай совхоздо Галина Галсанова гэжэ залуухан ветеринар басаган бии юм. Түрэл хэлэеэ һайн мэдэхэ байбашье, малшадта ородоор харюусадаг заншалтай. Тэрээн лэ тухай нэгэ шог ёгто шүлэг бэшээб,— гэнэ.

Адуулгандаа ябатараа
буруумни
Адхаалаа ягаад хухараа
һэм.
Арайл гэжэ ветеринарые
Арга захялаар асаруулаа
һэм.
...Хараһаар бурууем
гайхашаба,
Харти, адхаалынь
хэмжэшэбэ.
— Харагты даа энээхэн
Харти далын хоорондохиие
Буряадаар юун гэнэт ?—
гээд,
Буряадмаамнай һурабал даа.
Эндэ гэмтэй бэшэшье һаа,
Эшэдэһэм минии хүрэбэл
даа.

Энэ шүлэгынь иимэ мүрнүүдээр түгэсэнэ:

Сэхыень хэлэнэб танда
Сүлөөтэй забдатай байһан
аад,
Айлшаар урижа оруулаад
лэ
Адхаал, шагайтаар
хүндэлөөл һаам,
Алеэ, адхаалынь гэхэл һэн.

Петр Нагаев гэжэ хүн совхоздонь ажаһуудаг аад, ниитын ажалда хабаададаггүйһөө гадна, хубиин олон мал баридаг байгаа. Тэрээндэ хэлэхэ, ойлгуулхаданшье хэрэгсээдэггүй һэн. Тиихэдэнь лэ тэрээн тухай хурса шог шүлэг бэшэһэниинь, эшэжэ, хамтын ажалда ябадаг болоһон. Тээмэндэ Ринчиновэй даадаг гүүртэдэ харууһа, хорёо муутайһаа дулдыдажа, 85 центнер үнэтэ үбһэнэй үлътишэгдэһэн тухай шүлэглэмэл фельетон дары бэшэжэ эльгээһыень манай газетэ толилоо бэлэй...

Бишыхан зурагла

Удангүй тус шүлэглэмэл
етоной үндэһөөр шанга
жээн абтажа, ниитын
үрихэ ябадалда эсэс т
жа, олониитын онсо
хандуулагдаһан юм. Ин
шэнүүдые дурдаха, т
болоо һаа, олон...

— Бэшэг газетэ манай
ехэл удаан хүрэжэл
Энээн тухай хурсахан л
шүлэг түгэсхэжэ байн
гээд, Шираб Рабсалович
нодоо гарган, урагшаа у
жэжэхэн үзэгүүдээр бэ
һэн тэрэ зохёолоо хар
— Би өөрөө олон газетэ
налнуудые захидаг хүм.
гаяа түрэл хэлэн дээрэ г
ном бүхэниие гартаа ору
тиин буряад номой библ
тэй болохо хүсэлтэйб.

Үнэхөөрөөшье, гэртэнь
ходомнай һүүлэй газетэ,
налнууд ирайтар дэлгээтэ
рин тэрэнэй нүхэр Вера
гал» журналай һүүлшын
ехэл анхаралтайгаар у
һууба. Һургуулида ябадаг
басагадынь гоё гоё зураг
журналнуудые иран хара

...Шираб Рабсаловичта
лада хахасаабди. Морнёо
яаралгүйхэн хабарайнга
лаар һайбарлуулһаар ү
зэрэлгээн соо бэлшэжэ я
һүрэг тээшээ шэглэхэдэнь,
ноһоонь хаража, нэгэ
зуура байбаб. Тугаар һая
һа гартаа бараад ба
һанаад, харин мүнөө т
бараад ябахынь харахада,
бишыхан зураглалаа «Т
гуурһан хоёр» гэжэ нэр
шиндээ һэм. Хэн нэгэндэ
нэрэ тааруугүй шэнгеэр һ
дажашье магад, харин Х
гын совхозой үхэршэн,
бэшэгшэ, шүлэгшэ Шираб Б
маев тухай зураглалда
нэрэ тон таарана гэжэ б
хаб.

Яаха аргагүй таарана.

А. ЖАМБАЛДОРЖИЕВ.

Үргэн уужам Үбэр Зөөхэй адууһа малаар баян нютаг. Эндэ малайнь тоо толгой жэлһээ жэлдэ олошоржо, ашаг шэмэнь дээшэлжэ байдаг. Ажахыгаа хүгжөөхэ хэрэгтэнь газетэ, тусхай журнал, номууд эндэхи колхозой гэшүүдтэ ехэхэн туһаламжа үзүүлдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Эрдэм» колхозой 1-дэхи фермын мал адуулагшад (зүүн гарһаа) Норбо Тарбаев, Базар Токтохоев гэгшэд малаа адуулха һамбаандаа «Үнэн». газетэ уншажа һонирхоно.

ХЯАГТА. Ц. БАБУШЕЕВ.

Манай «илалта»

Ямар шэнэ юумэн тухай хэлэбэ ааб, хэнииемнай магтаба ааб, алинай алмай муу ябадалые хорон хурсаар шүүмжэлбэ ааб гэжэ «Илалтын» удаадахи номерой гарахада, хүн зон ехээр һонирходог. Энэ ханымнай газетые Улхасаа нютагаархин гушан табадахи жэлээ уншажа байна. Гушаад оноор Гоондо, Улхасаагай үмсын ажалтанай хүдөө ажахын артель байгуулжа, нютагай нюдарган баяшуултай шанга тэмсэлэй боложо байһан үедэ эхин партийна, комсомольско организациин дайшалхы орган боложо гараһан «Илалта» түрүүшынгээ номерһоо эхилээд, мүнөө хүрэтэрөө туйлай ехэ үүргэ дүүргэнэ.

Һүүлэй арбан жэлэй туршада би энэ ханын газетын редколлегидэ хабааданаб. Илангаяа энэ үе соо үйлэдбэридэ шэнэ юумэ нэбтэрүүлхэ, түрүүшүүлэй дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ, социалис мүрысөө үүсхэхэ, эмхидхэхэ хэрэгтэ «Илалтымнай» хэһэн хүбитые тоолохо, дурдаха болоо һаа, намтарынь тон баян. Тиин гансал жэшээ дурдая: хони үбэл түрүүлжэ, хурьгадынь түлигдэдэггүй хашаада эхэтэйнь байлгажа тэнжээхэ, түлжүүлхэ шэнэ арга тухай найман жэлэй саада тээ нэн түрүүн «Илалта» газетэмнай бэшэжэ, идхажа эхилээ бэлэй. Шэнэ гуримаар хүдэлжэ эхилһэн хонишодой түрүүшын амжалта тухай ханымнай газетэ дэлгэрэнгыгээр бэшэдэг, хүдэлмэриин энэ түрүү аргаһаа дайганаһан заримашуулые шангаар шүүмжэлдэг һэн. Редколлегиин гэшүүн, хонишон, коммунист нүхэр Доржи Будаев хурьгадые хайшан гэжэ үбэл шэнэ аргаар түлжүүлхэб гэжэ өөрынгөө хүдэлмэриин түрүүшын дүй дүршэл согсолон, олон дахин «Илалтынгаа» хуудаһан дээрэ статья, корреспонденци толилоо һэн. Мүнөө болоод ерэхэдэ манай фермын хонишод жэлһээ жэлдэ хонидоо имагтал искусственна аргаар зүн үрэжүүлээд, декабрь-февраль һарануудта хурьгадые абажа, хоролто гээлтэгүйгөөр түлжүүлдэг болонхой. Фермэ дээрэмнай энэ үбэлдөө дүн дээрээ 2900 хурьгад түрүүлэгдээд, нэгэшье толгойн гарзагүйгөөр харууһалагдажа байна. Зуун эхэ хонин бүридэ абажа тоолоходо, 88—90 хурьган болоно. Нарай малда гидропонно аргаар ногоо ургуулжа эдюулхэ, хэмэл һү буйлуулха гэхэшэлэн шэнэ юумэнүүдые фермэ дээрээ нёдондо намартаа үүсхэжэ эхилхэдээ, баһал «Илалтынгаа» туһаламжада хандаһан байнабди.

Мүнөө энэ фермымнай эхин партийна, комсомольско организацинуудай, профсоюзай нютагай комитедэй орган һарадаа заатагүй нэгэ удаа, мүн шухала асуудалай бии болоходо хоёр-гурба дахин гарана.

Ханымнай газетэдэ тусгаар сатирическэ «Адаалхай» гэжэ хабсаралта гарадаг болоһоор гурбадахи жэлээ боложо байна. Ажалшаднай энэ шог ёгтотой, хурса хорон шүүмжэлхы бэшэгтэй, зурагтай газетые илангаяа һонирхон уншадаг. «Адаалхайда» хадхуулһан шор муутан бэеэ залан абадаг, дутагдалаа түргэн усадхадаг болоо. «Адаалхайе» эхэнэрэй соведэй, арадай дружинын гэшүүд, эдэбхитэд гол түлэб ударидан гарадаг юм.

Ханынгаа хэблэлэй өөрынгөө үүргые бүри амжалтатайгаар дүүргэхын тула редколлегиин хүдэлмэридэ фермынгээ замай залуушадые, хонишод, һаалишадые, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые эдэбхитэйгээр хабаадуулдагбди. Тиигэжэ «Илалтын» үүргые улам үргэжэ, ажалшадайнгаа социалис мүрысөөнэй дэлисэ али болохоор үргэдхэһэн урмандамнай манай фермэ байгша оной кварталай түсэбые гүрэндэ һү худалдаха талаар 101 процент, мяха тушаалгаар 110 процент дүүргээ.

М. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ,
Яруунын аймагай Нарһатын совхозой 2-дохи фермын «Илалта» гэжэ ханын газетын редактор.

Совет музейнүүдээр

ЗҮҮН СИБИРИИН ГЭРЭЛ ТОЛИ

Красноярай хизаар ороноо шэнжэлдэг музейн жасада хоёр зуун таби мянган зүйлнүүд бии юм. Эндэ табигдаһан документнүүд, фото зурагууд, элдэб экспонадууд Зүүн Сибириин байгаали, түүхэ, экономикые тодо һоноороор харуулна. Һаяхан энэ музей далан табан жэлэйнгээ ойе тэмдэглээ. Тэрэнэй директор Зинаида Глусская АПН-эй корреспондентдэ иигэжэ хөөрэбэ:

— Сибирьтэхи эгээл ехэ, орон доторхи ехэ музейнүүдэй нэгэн болохо манай музей далан табан жэлэй туршада археологиин, этнографиин онсо шухаг коллекцинүүдэй суглуулбари хэһэн байна.

Мүнөөнэй Сибирь тухай хөөрэһэн зүйлнүүд харагшадай дура татана, һонирхуулна. Энэмнай Красноярай ГЭС-эй — Енисейн түрүүшын хаалтын стенднүүд, Красноярай хизаарай ехэ химиин стенднүүд болоно. Орон доторхи революционно хэрэгүүд тухай хөөрэһэн документнүүд, искусствын арба мянга гаран зохёол, тэрэ тоодо суута уран зурааша Василий Суриковай зурагууд музейн омогорхол болоно. Музейн хүдэлмэрилэгшэд гэгээрэлэй, шэнжэлэлгын үргэн ехэ хүдэлмэри ябуулна. Һүүлэй үедэхи эндэхи научна хүдэлмэрилэгшэд 150 экспедици, научна командировкодо ябаһан байха.

Байгша ондо гурбан экспедици Красноярай ГЭС-эй ерээдүйн нуурай оршом руу, холын Хойто зүг тээшэ, Абакан-Тайшет, Ачинск-Абалаково түмэр замуудай табигдажа байһан газарнуудаар эмхидхэгдэхэ. Хизаар ороноо шэнжэлэлсэдэг эдэбхитэд музейдэ олон юм. Красноярай ГЭС-эй ашаглалгада орохо үеэр буулгагдаха, бэлэн болохо «Красноярай юрэ бусын хэрэг» гэһэн фильмын материалнуудые суглуулна. Хизаар ороноо шэнжэлэгшэд Енисейн губернидэ болоһон революционно хэрэгүүд тухай Михаил Чулковой онсо шухаг кинолентнүүдые һаяхан олоо.

Гурбан таһагтай, ялагар булад шэбхэтэй, һанги-набта һүрэһэн хүрин арһан портфель Москвадахи Пушкинай музейн жасада бии юм. Энэ хадаа Николай Васильевич Гоголиин портфель болоно. Агуухэ уран зохёолшын наһа бараһанай һүүлээр тэрэнэй ехэ гогольтоной хүршэ Евгений Васильевич Шуховта энэ үнэтэ зүйл бэлэглэһэн байгаа. Пушкин Гоголь хоёрой хани нүхэсэлые харуулһан зүйлнүүдэй зал соо тэрэ портфель табигдахань.

— Һүүлэй үедэ,— гэжэ искусство шэнжэлэгшэ Светлана Овчинникова хөөрэнэ,— музейн суглуулбари олохон онсо шухаг зүйлнүүдээр нэмээгдээ.

Һэгсэгэр сагаан платитай, гоё һайхан, сэсэн нюдэтэй басаганай дүрэ зураг анхарал татана. Энэмнай Пушкинай олохон шүлэгүүдтэ дурдагдаһан Анна Оленина гээшэ. XIX зуун жэлэй түрүүшын хахадта ажаһууһан элитэ мэдээжэ уран зурааша Владимир Гау тэрэниие зураһан байгаа. Агуухэ поэдтэй дүтын танил байһан хүнүүдэй—француз литератор, портрет зурагша Ксавье де Местрын (Пушкинай бүлын дүтын танил, поэдэй эхэ Надежда Осиповна Пушкинагай олондо мэдээжэ дүрэ зурагай автор), Пушкинай «хадын зууршалагша», поэдэй Наталья Николаевна Гончароватай гэрлэлгэдэ нүлөөлһэн Иван Дмитриевич Лужинай, уран зохёолшо Владимир Сологубай болон бусадай үшөө хэдэн дүрэ зурагууд музейдэ ороо.

Һаяхан музейдэ ороһон үшөө нэгэ экспонат тухай түгэсхэлдөө хэлэхэ дуран хүрэнэ: энэ хадаа Польшын арадай уран зурааша Анна Чарторыжскаягай зураад, Советскэ Союзда бэлэглэһэн Пушкинай тон өөрсэ онсо, тон һонирхолтой портрет мүн.

(АПН).

Баяр асарагш

Үглөө бүри Боом һуу
үйлсөөр бамбагар зузаан с
үргэлһэн эхэнэр алхалдаг.
нүүд тэрэниие холоһоо
гаража, шэнэ һонин газетэ,
нал баяртайгаар абана.

— Мүнөөдэр танайда
үгы. Энэ газетэ абагты, —
нэгэ айлай газааһаа почт
Гонжод Дугаржапова саашал

— Гонжод, ямар шэнэ ж
асарбаш? — гэһэн абяан
наһаашьеб дахин дуулдана.

— «Огонек» асарааб!

Гонжод Дугаржапова н
таа почтальон нэрээрэз а
шанхай. Отара, гүүртын м
дые холо гэнгүй, саһа шуу
дашье һаатангүй газетэ, ж
тэдээндэ саг соонь абаа
зантай юм. Боом һууримнай
лайшье ехэ бэшэ, «Эрдэм»
хозой нэгэ отделени болон
шэ ааб даа. Тиибэшье айл
хэблэл захина, 44 хэһэг
ряад үнэн», 46 хэһэг «П
Бурятии», мүн бэшэшье
хотын газетэ, журналнууд
захигдана. Мэргэжэлтын,
һайханай литературна жу
нуудые абадаг хүнүүдшье б

«Айл бүхэндэ—газетэ, жу
гэһэн уряа, үүсхэлые ам
тайгаар бэелүүлжэ ябаһан
тальон Гонжод Дугаржапо
габьяа эндэ ехэ. Соёл сурт
гэгээрэлэй хүдэлмэриин нэг
лаае олоной дунда нэбтэрү
сэһэн хүндэтэй почталь
нютагайнь зон магтахал
роо магтана.

В. БАДЛУ
Мухар-Шэбэрэй аймаг.

ХҮСЭ ШАДАЛАЙ, БАТА НЭГЭДЭЛЭЙ ЖАГСААЛ

Майн нэгэндэ Москвада болоһон һайндэр тушаа хариин хэблэл иигэжэ бэшэнэ

ПРАГА. Москвада болоһон Майн Нэгэнэй һайндэр тухай өөһэдынгөө репортажнууд, мэдээсэлнүүдтэ Чехословакиин хэблэл иимэ гаршагуудые үгөө: «Москвагай Улаан талмай дээрэ һүр жабхаланта парад болоо», «Хүсэ шадалай, бата нэгэдэлэй жагсаал», «Мүнөө сагай техникын харалта». Парад болон жагсаалда хабаадагшадай хүндэлэлдэ зорюулан Кремль соо эмхидхэгдэһэн обедэй үедэ Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгые бүхы газетэнүүд дэлгэрэнгыгээр найруулан дамжуулаа.

Улаан талмай дээрэхи парад болон демонстраци хадаа КПСС-ые, Н. С. Хрущев түрүүтэй ленинскэ Центральна Комитедыень тойрон совет арадай батаар жагсанги байһан тухай гэршэлжэ үгэнэ гээд «Руде право» гэжэ газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

Советскэ хүсэн түгэс ракетнэ сэрэгүүд урда мэтэ харагшадые болон гадаадын оронуудһаа ерэһэн айлшадые угаа ехээр һонирхуулаа гээд «Свободне слово» газетэ тэмдэглэнэ. Зэргэлүүлэн тодхоһон хөөролжон ракетэнүүд түрүүшынхеэ харуулагдаһан һонирхолтой зүйл болоно. Иимэ ракетэнүүд дэлхэйн ондоо оронуудта үгы юм гээд газетэ бэшэнэ.

БЕРЛИН. ГДР-эй газетэнүүд Москвадахи Майн Нэгэнэй һайндэр тухай мэдээсэхэ зуураа, Улаан талмай дээрэ болоһон сэрэгэй парад ба ажалшадай демонстраци өөһэдынгөө хүсэндэ, агууехэ хэрэгэйнгээ үнэн зүбтэ совет хүнүүдтэй этигэлэг байһанай эли тодо гэршэ жэшээ болоно гэжэ тэмдэглэбэ. СССР-эй Оборонын министр, Советскэ Союзай маршал Р. Я. Малиновскиин хэлэһэн үгые эб найрамдалай үгэ гэжэ ГДР-эй хэблэл нэрлэнэ.

Парадай һүүлээр болоһон жагсаал хадаа Советскэ Союзай Коммунис партиие, нүхэр Н. С. Хрущев түрүүтэй тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедые тойрон совет арадай батаар нэгэдэнхэй, нягтаар жагсанхай байһые харуулаа гэжэ тэндэхи газетэнүүд тэмдэглэнэ.

ГАВАНА. Москвада болоһон Майн Нэгэнэй һайндэр Кубын арадые ехээр һонирхуулаа. Радиостанцинууд, телевидениин центрнүүд Улаан талмай дээрэ болоһон сэрэгэй парад тухай, ажалшадай түлөөлэгшэнэрэй жагсаал тухай мэдээсэлнүүдые совет ниислэл хотоһоо таһалгаряагүй дамжуулжа байгаа.

«Москвада болоһон сэрэгэй гайхамшаг парад», «СССР ямаршье эзэрхэг түримхэй добтолгые бута сохихоор бэлэн» гэһэн гаршагуудтайгаар парад тухай репортаж, СССР-эй Оборонын министр Р. Я. Малиновскиин үгын тодорхой найруулгые эндэхи газетэнүүд эли газарнуудтаа тунхаглаа. Сэрэгэй парадай үедэ шэб шэнэ техникэ харуулагдаа гэжэ хэблэлэй мэдээсэлнүүд соо тэмдэглэгдэнэ.

Кремль соо болоһон уулзалга дээрэ Советскэ правительствын толгойлогшо Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгын дэлгэрэнгы найруулгые түрүүшынгээ хуудаһануудта: «Фиделиин табан пунктые СССР бүрин дэмжэнэ», «Куба дээгүүр ниидэлгые Хрущев буруушаана», «Кубын сүлөөтэ эрхые эбдэлгэ аюулта хойшолонгуудта хүргэжэ болохо» гэһэн ехэ гаршагуудтайгаар түрүүшынгээ хуудаһануудта тунхаглаба.

Куба дээгүүр тагнуулай ниидэлгэ хэхэ тухай ямаршьеб «хэлсээнэй» СССР США хоёрой хоорондо хэгдэһэн хэбэртэйгээр США-да тараагдадаг зэрэб үгэнүүдэй тон худал хуурмаг байһые Н. С. Хрущевой наада бариһан тушаа тэндэхи газетэнүүд уншагшадайнгаа анхарал хандуулна.

ЛОНДОН. Парад болон жагсаалда хабаадагшадай хүндэлэлдэ зорюулан, Кремльдэхи съезднүүдэй ордон соо Майн Нэгэндэ болоһон обед дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгэ лондонойхидой дунда ехэ һонирхол үүсхээ. Куба тушаа ходо хэгдэжэ байгаа хорото ябуулгануудтухайдань США-гай правительствада Н. С. Хрущевой хэһэн һануулгада Англиин газетэнүүд гол анхаралаа хандуулна. Советскэ Союз Фидель Кастрын табан пунктые бүрин дэмжэнэ гэһэн Н. С. Хрущевой мэдүүлгые олонхи газетэнүүд онсолон тэмдэглэнэ. «Дейли телеграфай» московско корреспондент Куба тушаа США-гай баримталдаг политикые Н. С. Хрущевой шүүмжэлһэн тухай дурдахадаа, «Энэнь Америкэдэ ородой хүтэлбэрилэгшын хэзээшье хэһэн эгээн шанга һануулгануудай нэгэн болоно» гэжэ бэшэнэ.

Олохон газетэнүүд Улаан талмай дээрэ болоһон парадай үедэ харуулагдаһан хүсэтэ ракэтэнүүдэй ехэ фотографинуудые тунхаглаа.

Советскэ правительство сэрэгэйнгээ гаргаша хороогоо гэһэн маршал Р. Я. Малиновскиин үгые хэдэ хэдэн газетэнүүд дурдаба.

(ТАСС).

Арад зонойнгоо ажабайдалые һайжаруулхын түлөө Занзибарай правительство шэнэ шэнэ арга хэмжээнүүдые абажа байна. Зураг дээрэ: үбгэд хүгшэдэй үргэмжын байрын барилгын һуури табилга дээрэ Занзибарай президент Абейд Карум (зүүн гарһаа) түрүүшын шулуу табижа байна.

ЮПИ—АПН-эй фото.

ФУТБОЛ

Түрүүшын очконуудтай болобо

Россин Федерациин табадахи зонын «Б» классай футболистнуудай хоорондо наадан эхилжэ, Сибириин спортын бүхы талмайнуудта түрүүшын уулзалганууд үнгэргэгдэбэ. Улаан-Үдын «Армеец» командатай наадахаар Ангарскын «Старт» бүлгэмэйхид ерэһэн байгаа. Майн хоёрой үдэрэй эгсэ дүрбэн часта эдэнэр наадаяа эхилжэ, стадиондо суглаарагшадай анхаралые татана. Нааданай эхилэн сасуу улаан-үдын добтологшод айлшадайнгаа тала руу сүмэрэн орожо, тэдэнээ яһала мэгдэхээнэ, тугшаруулна. Теэд хэдэн удаа бэе бэедээ добтололсобошье, нааданай дүүрэтэр тоо нээжэ шадаагүй. Тиитэжэ эдэнэр түрүүшынгээ нэжээд очконуудые өөһэд өөһэдтөө бэшүүлбэ. Удаадахи уулзалга майн 9-дэ үнтэргэгдэхэ. Манайда айлшаар Эрхүүгэй «Ангара» командынхид ерэхэ болонхой.

ЗАХААМИНДА

ҺУРАГШАД ТУХАЙ АНХАРАЛ

Һурагшад колхозой үйлэдбэриин ерээдүйн ехэ хүсэн. Тэдэнэр мүнөөшье амаралтынгаа үедэ, сүлөөтэй сагтаа колхоздоо хүдэлжэ, ехэ туһа хүргэдэг. Гадна һурагшад дунда һургуули дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр колхоздоо хоёр жэл хүдэлдэг ха юм. Энэ ябадалые хараадаа абаһан «Байгал» колхозой правлени, партком Санагын дунда һургуулида һуража байһан колхознигуудайнгаа хүүгэдэй эдеэ хоолой зүйлдэ гаргашалагдаха зөөриин 75 процентые колхоз түлэхэ гэжэ шиидэһэн байна. Жэшээнь, нэгэ һурагшада һарадаа 20 түхэриг гаргашалагдадаг байгаа һаань, тэрэнэй 15 түхэригые колхоз даана.

ЭРИЛТЭМНАЙ ХАНГАГДАГ ЛЭ

Закаменск городой ажалшадай хэрэглэмжэ хангаха комбинадай Цакир тосхоной таһагта гутал оёхо цех, нүүдэл фотографи нээгдэхэ болоһон юм. Энэ тон һайшаалтай хэрэг. Гэбэшье тэрэ цех болон фотографи мүнөө хүрэтэр нээгдээгүй байһаар. Эрилтэмнай түргэн хангагдаг лэ.

Б. ШОЕНОВ.

БОЛЗОРҺОО УРИД

Цакир тосхоной хэлхеэ холбооной таһагай коллектив коммунис ажалай нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэнэ. Аймагай түбэй хэлхеэ холбоонойхид майн урда тээхи мүрысөөндэ абаһан социалис уялгаяа болзорһоонь 10 хоног урид 113 процент дүүргэбэ.

Сагай улари

Улаан-Үдын гидрометобс
риин мэдээсэһэнэй ёһоор,
дэр республика доторнай ү
шэг байха, шиниг нойтон ор
Зүүн зүгһөө һулаханаар һа
Хойто болон Байгал ш
аймагуудта 2—7, бусад га
тагуудта 12—17 градус
болохо. Улаан-Үдэ городто
гүүр 0—2 градус хүйтэн,
16—18 градус дулаан бо
багсаагдана.

Майн 6—7-ной үдэрнүүд
публика дотор үүлэтэй
шиниг нойтон орохогүй. Зүг
һөө һулаханаар һалхилха.
аймагуудта һүниндөө 2—3 г
хүйтэн, үдэртөө 10—15, бус
зар нютагуудта 1—6, ү
18—23 градус дулаан байха
леэгдэнэ.

Редактор Ц. О. ОЧИРО

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора —23-67, зам. редактора —38-42, зам. редактора —35-84, секретариата —27-37, отделов: сельскохозяйственного производства и партийной жизни —47-59, 35-14, промышленного производства и партийной жизни —48-89, 33-61, корректорская —35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: идеологического —24-74, советского строительства и быта —34-93, рабселькоров и писем —25—41, 38-30, информации —32-74 и переводов —34-05.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н00105. Зак. № 471